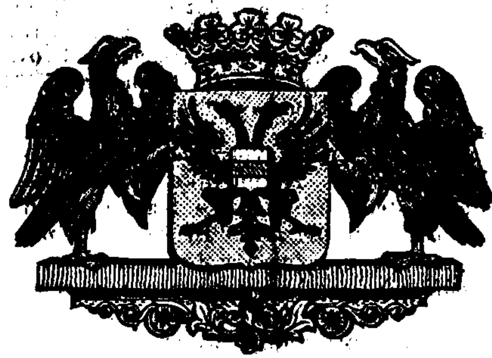
Jaargang 107. Dingsdag, 18 April 1848. No. 3[illegible]

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR DE STAD GRONINGEN EN OMMELANDEN.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

Op WOENSDAG, den 26sten April des jaars 1848, zal, onder [illegible] approbatie, door CURATOREN der HOOGESCHOOL te [illegible], in bijzijn van den HOOFD-INGENIEUR van den [W]ATERSTAAT in de Provincie *Groningen*, aan het Lokaal van die [H]oogeschool worden aanbesteed:

Het doen van de noodige herstellingen en het onderhouden van de Akademische Gebouwen, met de leverantie van alle daartoe [be]noodigde materialen, van den 1sten Mei 1848 *tot ultimo April* 1849.

Deze aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en be[hal]ve aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken [en] aan dat van het Gouvernement der provincie *Groningen* te [illegible], ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar [gew]oonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde Pro[vin]cie ter lezing gelegd worden.

[illegible] den vierden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing [in] loco worden gedaan en voorts nadere informatiën te bekomen [zijn] bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, en den Ad[spir]ant-Ingenieur van den Waterstaat H. ROSE, te *Groningen*.

De tijdelijke Minister van Binnenlandsche Zaken:
L. C. LUZAC.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN der [Sta]d *Groningen* brengen ter kennis van de Ingezetenen, [da]t de Raad, bij resolutie van den 8sten dezer maand, [he]eft vastgesteld en executoir verklaard het kohier voor den [G]EWONEN STEDELIJKEN OMSLAG over het [jaa]r 1848, geautoriseerd bij Koninklijk besluit van den 16den [Fe]bruarij 1843, no. 61, ten beloope van de helft van den [E]ERSTEN GRONDSLAG (*HUURWAARDE*) van de Rijks [Pe]rsoneele Belasting over 18⁴⁷⁄₄₈; alsmede voor den BUI[TE]NGEWONEN OMSLAG tot een gelijk beloop, [ge]autoriseerd bij Koninklijk besluit van den 4den Februarij [18]48, no. 79, en noodzakelijk geworden tot het dekken [de]r BUITENGEWONE UITGAVEN, waartoe het Stedelijk [Be]stuur door den drang der omstandigheden in het jaar [18]47 is verpligt geweest;

Dat de OMSLAGBILJETTEN eerlang aan de huizen der [Be]lastingschuldigen zullen worden rondgebragt, en dat de [Be]lasting ten KANTORE van den ONTVANGER der STE[DE]LIJKE BELASTINGEN moet worden voldaan in de na[ge]melde termijnen, en wel:

[D]e GEWONE OMSLAG in twee termijnen, *telkens de helft*, de eerste termijn vóór den LAATSTEN MEI en de tweede termijn vóór den LAATSTEN JULIJ aanstaande; en

[D]e BUITENGEWONE OMSLAG, mede in twee termijnen, *telkens de helft*, de eerste vóór den LAATSTEN JUNIJ aanstaande en de tweede termijn vóór den LAATSTEN AUGUSTUS aanstaande;

Dat de Ingezetenen, die wegens hunnen omslag vermee[ne]n te kunnen reclameren, vóór den 25sten Mei aanstaande [hu]nne reclames schriftelijk aan Burgemeester en Wethoude[ren] zullen moeten indienen, na welken tijd geene reclames [me]er zullen worden aangenomen.

[E]n opdat deze kome ter kennis van een' ieder', zal de[ze] worden aangeslagen en in de Groninger Courant geplaatst.

[G]edaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 10den April 1848.

Burgemeester en Wethouderen: VAN ITTERSUM.
De Secretaris bij het Bestuur der Stad Groningen:
J. H. M. HORA SICCAMA.

[IJk]erijk van Maten en Gewigten.

[W]ordt ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat de [IJk]erijk van de **Inhoudsmaten** voor **Drooge [W]aren**, zoo **Tonnematen** als **andere**, [als] **Korenschalen** en van de **Wisse**, bene[ven]s van de **Vochtmaten**, in deze Gemeente zal [plaa]ts hebben voor de Ingezetenen, wonende in de roode [lett]ers **A, B, C, D, E** en **F**, van den 17den tot den [29s]ten April, telkens van 9—12 en van 2—5 uren.

[D]e CURATOREN der HOOGESCHOOL te *Gro[ningen]* roepen bij deze op alle HOUDERS van PRETENSIËN [ten la]ste van het Rijk wegens LEVERANCIEN ten behoeve [der] voorzeide HOOGESCHOOL over de dienst 1847, om hunne [decl]aratiën, voor zoo veel die niet reeds ingediend mogten [zijn], in den vereischten vorm bij Curatoren opgemeld in te [zend]en vóór den *eersten* Julij eerstkomende, en zulks uit [hoof]de zij bij eene latere inzending geene betaling voor [hu]nne schuldvorderingen kunnen erlangen.

Op last van Curatoren voornoemd:
J. H. GEERTSEMA, C.z.
Secretaris.

[D]e COMMISSIE uit het PROVINCIAAL GEREGTS[HOF] van *Groningen* tot het AFNEMEN der EXAMINA [van] degenen, die mogten verkiezen naar het NOTARIS[AMB]T te dingen, zal te dien einde vaceren in een der [VER]TREKKEN van het HOFGEBOUW op VRIJDAG, [den] *vijfentwintigsten Mei eerstkomende* en, zoo noodig, op [de d]aaraanvolgende dagen, telkens van af des voormiddags te [] uren.

[D]e adspiranten worden mitsdien uitgenoodigd, om de ver[eis]chriften en bijlagen, vermeld in art. 13 der Wet van [den] 9den Julij 1842, *Staatsblad* no. 20, op het Notarisambt, [zeg]eltvrij ter Griffie van voormeld Geregtshof in te leveren [vóó]r of uiterlijk op den elfden Mei 1848.

[G]RONINGEN, 7 April 1848.

Uit naam der Commissie:
De Procureur Generaal bij het Provinciaal Geregtshof voornoemd:
P. G. SEVENSTERN.

DUITSCHLAND.

POSEN, 11 April.

[Er] is een zeer belangrijke stap gedaan, om den gordi[aa]schen knoop onzer regeringloosheid op te lossen — en [wel] door het zwaard. Terwijl reeds troepen tegen de oproer[linge]n gezonden zijn, heeft de kommanderende generaal eene [bek]endmaking uitgevaardigd, waarbij hij verklaart, van dien [dag] af aan geheel gebruik te zullen maken van de hem [toeve]rtrouwde magt; want ook gematigdheid en toegevend[heid] hebben hare grenzen; immers, wil niet de geheele [prov]incie ten prooi der schandelijkste regeringloosheid wor[den], dan moet kracht van wapenen gebruikt worden, om de [woest]e benden muitelingen te straffen. De gewapende magt [zal] alzoo van nu af de wet weten te doen gelden. Intus[schen] zal de hernieuwde inrigting des groothertogdoms geen [oogen]blik vertraagd worden.

KIEL, 11 April.

[Ee]n Deensche oorlogskotter, die reeds sedert eenige dagen [voor] de Kieler haven kruist, heeft bij Bulk 100 man aan land [gezet], die naar Friedrichsort zijn getrokken. Waarschijnlijk [zull]en de Deenen ook hier landen, om Holstein te bezetten en de [bij Re]ndsburg liggende troepen aan te tasten. De beschikken der Deenen waren zeer goed, doch schrijven velen onze nederlaag toe aan den opperbevelhebber en aan gemis van overeenstemming onder de legerhoofden, zoodat een plan of geregeld handelen onmogelijk was, waarbij ook nog kwam het verraad der Flensburgers.

FRANKFORT, 13 April.

In de zitting van gisteren nam de Bondsvergadering onder anderen de volgende besluiten: dat, in geval van de Deensche zijde de vijandelijkheden nog niet waren gestaakt, en het hertogdom Sleeswijk door de Deensche troepen nog niet was ontruimd, dit met geweld moest worden bewerkstelligd, om het door den Duitschen Bond te beschermen regt van Holstein op de vereeniging met Sleeswijk te waarborgen; dat de Bondsvergadering de voorloopige Regering van Sleeswijk-Holstein, die zich met voorbehoud der regten huns hertogs en namens denzelven gevestigd heeft tot de verdediging hunner landsregten, waartoe zij door den nood gedwongen was, als zoodanig en in dien geest erkent.

Van den 14den. Het gerucht van de arrestatie van een groot aantal Russische officieren der bezetting van Warschau, ten gevolge eener ontdekte zamenzwering, bevestigt zich.

SPANDAU, 14 April.

In de gevangenis alhier zijn gisteren de gevangenen tegen hunne meerderen opgestaan en zelfs in die bedenkelijke mate, dat de hulp der militaire magt ingeroepen moest worden, welke genoodzaakt was, daar men reeds het dak begon open te breken en met de dakpannen wierp, eenige schoten te doen, ten gevolge waarvan een der tuchtelingen doodgeschoten werd.

GROOTBRITTANJE.

LONDEN, 13 April.

In eene gisteren avond gehouden vergadering van het chartistische verbond heeft de heer *O'Connor*, lid van het Parlement, verklaard, dat van het oogenblik, dat de wet tegen verraad en opstand wordt aangenomen, hij zich tot republikein zal verklaren, en eene motie doen tot het in beschuldiging stellen der ministers; dat hij eene menigte brieven uit alle deelen des lands had ontvangen, waarbij het gedrag der chartisten wordt toegejuicht, dat zij het volk niet in botsing hebben gebragt met de militairen. Overigens gaf hij zijn leedwezen te kennen, dat in de chartistische vereenigingen zoo veel dwaze taal werd uitgekraamd, hetwelk hunne zaak benadeelde. Hij besloot met te kennen te geven, dat op goeden Vrijdag door het gansche koningrijk verkiezingen van gedelegeerden voor de nationale vergadering zullen worden gehouden.

— Men heeft uit Noord-Amerika berigt van het vergaan van het schip *Omega*, hetwelk uit Liverpool met 327 emigranten naar New-York was gezeild. Omstreeks half Februarij werd dit vaartuig in reddeloozen staat achtereenvolgend door drie schepen ontmoet, die elk eenige passagiers en matrozen overnamen en naar de plaats hunner bestemming bragten. Zoowel door ziekte, als door het omslaan van booten en het stranden van een der help verleenende schepen is van de landverhuizers en bemanning der *Omega* nagenoeg de helft omgekomen.

Van den 14den. De Engelsche fondsen blijven ⅛ pCt. williger dan gisteren. Consols zijn gedaan a 82⅞, ¾, ⅝, ⅞, ¾. Van vreemde fondsen waren de 5 pCts. Spaansche onveranderd, de 3 pCts. ¼ pCt. hooger. Portug. iets vaster. Hollands. 1 pCt. hooger. Braz. zijn 4 pCt. hooger dan gisteren verhandeld. Peru 2 pCt. hooger; de overige Zuid-Amerik. fondsen hadden alle eene betere stemming. Volgens de officiële prijscourant is gedaan: Braz. 59, 57½, 59; Dito Kl. St. 55, 57½, 59; Buenos-Ayres 20; Ecuador 2⅛, 2; Grenada 12¾; Mexico 14⅞, ½; Peru 28, 27½; 4 pCts. Portug. 15, 14½, ¼; 5 pCts. Spanje 10¼; 3 pCt. Dito 19¼, 19, ⅞; 2½ pCts. Holl. 37½, 37, en 4 pCts. Dito 53, 54.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 April.

Een decreet der voorloopige regering heeft de straf der tentoonstelling, als vernederend voor de menschelijke waardigheid, afgeschaft. Bij twee andere besluiten worden de twee sectiën van den algemeenen staf, die den naam van reserven droegen, opgeheven; dit is eene hulde aan het beginsel van gelijkheid en tevens eene bezuiniging van minst genomen een half millioen 'sjaars. Van zijnen kant heeft de minister van oorlog, bij een besluit van den 12den dezer, het getal der adjudanten, die aan de maarschalken van Frankrijk, welke geene kommandementen hadden, waren toegevoegd, tot een eenig persoon beperkt.

— Te Bordeaux heerscht eene hevige agitatie, ten gevolge van het berigt, dat alle departementale banken zouden opgeheven worden. Op bevel der maire zijn de verkiezingen der nationale garde, welke reeds aangevangen waren, geschorst.

— Den 8sten en 9den hebben te Toulon, aan boord der schepen van het eskader, de verkiezingen tot de nationale vergadering in de beste orde plaats gehad. Thans maakt dat smaldeel zich gereed, om uit te loopen, en men blijft denken, dat het zich naar de kusten van Italië begeeft.

— Te Rijssel laten de democraten, of liever de straatslijpers en ledigloopers, zich ook weder meer dan vroeger gelden, en zijn de gezeten burgers ten einde raad, om hunne eigendommen tegen schade en aanranding te vrijwaren. Het schijnt te blijken, dat de Regering te Parijs voortdurend belangrijke sommen afzondert, om allerwegen de muitzieke menigte, door het verstrekken van giften, in rust te houden.

— Uit een' brief uit Parijs, medegedeeld aan de *Augsburger Zeitung*, blijkt o. a., dat in de archieven van het ministerie van buitenlandsche zaken een brief is gevonden van December j.l., waarbij het blad *la Réforme* aan den heer *Guizot* eene som van *f* 500,000 frcs. vraagt, ten einde daarmede de schulden van de redacteurs te betalen. De belooning voor deze weldaad zou de dood van de *Réforme* zijn. De heeren van de *Réforme* waren *Ledru-Rollin*, *Flocon* en *de la Hodde*. Ziedaar nu die ware democraten! De heer *Ledru-Rollin* was den 23sten Februarij nog onder de schulden begraven; hij werd van alle kanten met de gijzeling bedreigd, en nu is alles betaald!

— Ieder verstaat de broederschap op zijne wijze. De burger *Charles Blanc*, een zeer middelmatig teekenaar en een nog veel middelmatiger schrijver, is directeur geworden van de schoone kunsten. De burger *Charles Blanc* is de broeder van den burger *Louis Blanc*, hetwelk aan een' spotvogel heeft doen zeggen: „de burger *Louis Blanc* verstaat zich beter op de broederschap, dan op de organisatie van den arbeid."

— Bij een koninklijk besluit, te Cremona gedagteekend, heeft *Karel Albert* de leden van den senaat (kamer der pairs) benoemd. Onder vele andere schoone namen vindt men daaronder ook die van *Massena*, voormalig minister van buitenlandsche zaken, *Georgio Doria*, *Vincento Gioberti*, *de Villamarina*, oud-minister van oorlog, *Ricci*, de beide broeders *d'Azeglio*, enz.

Van den 14den. Het prov. gouvernement heeft onderscheiden consulaire benoemingen gedaan, onder anderen is de heer *Buquet* benoemd tot consul-generaal te Amsterdam, in de plaats van den heer *Decazes*, die zijn regt op ontslag heeft doen gelden.

— Men zegt, dat het Voorloopig Bewind plan heeft, om te decreteren, dat alle woeste gronden de eigendom zullen zijn van den staat, hetzij dadelijk, hetzij door uitoefening van het onteigeningsregt. Volgens de jongste statistieke opgaven, beslaat, het cijfer bunders woeste gronden in de 86 departementen 8 millioenen.

— Eindelijk begint het juiste cijfer der schulden van de voormalige civiele lijst bekend te worden. Het bedraagt bijna 40 millioenen, waarvan 20 millioenen door partikulieren en 20 millioenen door de schatkist [illegible]. Het schijnt, dat het, althans voor dit oogenblik, vrij moeijelijk zijn zal, om de betaling dier schulden te doen, daar het moeijelijk gaat, om schielijk en zonder te veel verlies het afzonderlijk domein te verkoopen, dat overigens nog niet met sequester belegd is, en waarover de nationale vergadering vooraf zal moeten beslissen.

— Te Ourville is de vloer eener zaal, waarin juist eene talrijke club vergaderd was, plotseling ingestort, ten gevolge waarvan dertig personen het slagtoffer werden; acht hunner hebben gevaarlijke wonden bekomen.

— Uit Besançon wordt geschreven, dat in de afgeloopene week de jonge jufvrouwen van het Heilige Hart tegen hare onderwijzeres opgestaan zijn. De jonge meisjes riepen den bijstand der kweekelingen van het lijceum, waarvan zij slechts door een muur gescheiden waren, in. Deze klommen weldra over den muur, openden de deuren van de kostschool, en nu gingen zij gearmd met de jonge dames de groote wereld in. Slechts met zeer veel moeite heeft men de meesten der jonge jufvrouwen naar het gesticht kunnen terug brengen.

— Te Romilly, op den spoorweg van Montereau naar Troijes, is een vreeselijk ongeluk gebeurd. Men had 340 ellen rails opgebroken, om de nationale garde te beletten naar Troijes te komen; de spoortrein, die dit niet merkte, raakte natuurlijk uit het spoor. De machinist werd gedood, de stoker gevaarlijk gekwetst. Nadere bijzonderheden van dit ongeluk zijn op dit oogenblik niet bekend.

BELGIE.

BRUSSEL, 14 April.

Het ontwerp, om nog negen millioenen beschikbaar te stellen ten behoeve van het leger, vindt ook in den Senaat bijval, niet alleen uit hoofde van de noodzakelijkheid, om de zelfstandigheid en onzijdigheid des lands naar buiten te doen eerbiedigen, maar om het behoud der middelen te verzekeren, ten einde de goede orde binnenslands krachtdadig te kunnen handhaven.

— Eene eeredame der prinses *Clémentine van Orleans*, gehuwd met den prins *van Saksen Coburg*, die zich thans alhier bevindt, is gisteren te Brugge aangekomen, om de juweelen in oogenschouw te nemen, die in beslag genomen zijn bij zekeren *van Doorne* in die stad. Die juweelen zijn herkend als voor het grootste gedeelte behoord te hebben aan prinses *Clémentine*. Andere kleinoodiën zijn herkend als de eigendom der prinses van *Joinville*. Er is procès-verbaal van deze herkenning opgemaakt.

— De bijzondere berigten uit Frankrijk melden, dat de afkeer, welken de commissarissen van het bewind van Parijs in de departementen verwekken, steeds toeneemt, en dat daaruit welligt belangrijke verwikkelingen kunnen ontstaan. — De uitgewekene Belgen zijn weder in Parijs bijeengeroepen, om in de kazerne, in welke de overblijfselen van de bende, die bij Mouscron door de Belgische troepen is afgewezen en terrug gedreven, steeds gehuisvest blijven, eene vergadering te houden. — *Blervacq*, die bij deze bende het bevel heeft gevoerd, is te Rijssel wel ontslagen, maar geenszins op bevel van de regterlijke overheid, die hem in wettelijken vorm had doen gevangen nemen, maar door tusschenkomst van den kommissaris van het bewind van Parijs, die hem op eigen gezag in vrijheid heeft doen stellen, en de overheidspersonen, die zich deze zaak hadden aangetrokken, op een' zeer hoogen toon heeft gedreigd hen dadelijk te zullen ontslaan, indien zij op die zaak zouden durven terug komen.

— Volgens het *Journal des Flandres* worden de handels-onderhandelingen, met Nederland geopend, krachtig voortgezet, en beloven zij een' gunstigen uitslag. Naar luid van berigten, door dat blad ingewonnen, zou de Belgische regering de sluiting van het ontworpen verdrag vurig wenschen, en het hoopt, dat de Nederlandsche met dezelfde gevoelens zal bezield zijn.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 14 April.

Heden avond zal Zijne Exc. de baron *Mollerus* de residentie verlaten, en zich naar Rusland begeven als Nederlandsch gezant bij dat hof. Hij heeft een afscheidsgehoor gehad bij Z. M. en bij den minister van buitenlandsche zaken.

— Het heeft Z. M. behaagd kwijtschelding van de straf van geeseling te verleenen aan de personen van *J. Stedehouder* en *A. Volgueras van Gruisen*, die daartoe veroordeeld zijn bij arresten van het prov. hof in Vriesland van den 19den en 20sten October jl., de eerste wegens plundering te Franeker, en de tweede wegens poging tot plundering te Harlingen.

AMSTERDAM, 16 April.

De Kamerheer-Ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat, vermits de stoffelijke overblijfselen van Z. K. H. Prins *Alexander* der Nederlanden nog niet in het Vaderland zijn overgebragt, het Hof den zwaren rouw niet zal afleggen, maar dien zal blijven dragen, tot vier dagen na de ter aarde bestelling.

— Bij koninklijk besluit van den 7den jl., heeft Z. M. den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië gemagtigd, om de haven van *Menado* op het eiland *Celebes*, te verklaren tot eene *vrijhaven*.

— Bij besluit van den 29sten Maart jl., heeft Z. M. eenige perceelen gelegen in de stad Deventer, welker bezit wordt vereischt tot het bouwen eener overdekte rijbaan in de vesting Deventer, onteigend.

— De heer *v. Bevervoorde*, redacteur van de beide tot dusver te 's Hage verschijnende bladen, *le Courrier Batave* en *de Burger*, heeft aangekondigd, dat hij met den 16den April de uitgaaf dier bladen heeft gestaakt en zulks, zoo hij zegt, uit moedeloosheid, daar zijn geschrijf geen ingang vond. Zijn ingesteld beroep is gisteren door het prov. hof verworpen, en alzoo in alle deelen het vonnis der arrondissements-regtbank bekrachtigd, waarbij hij werd veroordeeld tot 6 maanden gevangenzetting, *f* 1000 boete en ontzetting der regten vervat in art. 42 C. P. gedurende 10 jaren.

— Het *J. d. l. Haye* zegt, dat men zich vergissen zou indien men uit het afbreken der betrekkingen van hetzelve met de regering, zou willen afleiden, dat het zal ophouden te bestaan; doch voegt er bij, dat er veranderingen in de directie en het personeel der redactie zullen komen, en dat binnen weinige dagen de wijzigingen zullen worden medegedeeld, welke de veranderde omstandigheden in den geest des blads noodzakelijk maken.

— Volgens de Engelsche dagbladen van gisteren is de wet tegen oproer bij het huis der Gemeenten in comité met 287 tegen 33 stemmen aangenomen.

ZWOLLE, 14 April.

Het derde Congres van Landbouw te Groningen zal weder door onderscheidene personen uit deze provincie bezocht worden; algemeen is men van denkbeeld in Overijssel, dat het toenemend vertrouwen in den loop der Europesche politiek, zooveel maar eenigzins kan, moet worden bevestigd en versterkt door eene verdubbelde behartiging der inwendige stoffelijke belangen, en dat Nederland, in tegenoverstelling van de razende plannen van *Louis Blanc*, zich moet beijveren, om uit de troebelen van den tijd te herrijzen als een Staat gegrond op de ware lessen der Staatshuishoudkunde.

— Het aanzoek van het laatste Landhuishoudkundige Congres te Arnhem, aan de Regering gedaan, om eene geologische kaart van den Nederlandschen bodem te erlangen, is door de Regering ten fine van advijs opgezonden aan het Koninklijk Instituut, hetwelk daarvoor eene kommissie benoemd heeft, bestaande uit de heeren *Reinwardt*, *Miquell* en *Brandts van het Joppe*.

ROTTERDAM, 15 April.

Wij vernemen, dat het berigt uit Maastricht, hetwelk in het Handelsblad van den 10den dezer voorkomt en in ons nommer van den zelfden datum is overgenomen, niet juist is. Naar men ons van goederhand verzekert, heeft de kommissie, uit de directie der Aken-Maastrichtsche spoorweg-maatschappij, die zich dezer dagen naar 's Hage heeft begeven, het doel, om zich middelen te verschaffen, niet alleen tot voldoening van onteigende gronden en gedane leveringen, maar ook tot voortzetting van de werkzaamheden en alzoo, om, in weerwil van het buitengewoon drukkende der tijdsomstandigheden, zoo mogelijk te verzekeren, hetwelk thans zoo dringend gevorderd wordt: *arbeid*.

Het Pruissisch gouvernement heeft eene som van 80,000 daalders (ongeveer *f* 150,000) bij wijze van voorschot beschikbaar gesteld, om te worden verwerkt aan de spoorwegen in den omtrek van Aken. — Ruim *f* 100,000 schijnt daarvan bestemd te moeten worden voor den Akensch-Maastrichtschen spoorweg op Pruissisch grondgebied. Het is te hopen, dat de directie der maatschappij zich de middelen zal weten te verschaffen, om ook den arbeid op het Nederlandsch gedeelte van den spoorweg voort te zetten. (*N. Rott. C.*)

LEEUWARDEN, 15 April.

Door een vijftigtal onafhankelijke personen, allen hoofden van huisgezinnen, ingezetenen van de dorpen Akkrum en Nes, grietenij Utingeradeel, is op Maandag, den 10den April, verzonden een adres aan Z. M. den Koning en de Staten Generaal, waarin de adressanten met eerbied, doch gepaste vrijmoedigheid, verzoeken, om bij te verwachten herziening der grondwet een regtstreeksch verkiezingsstelsel en afschaffing der grietenijbesturen dezer provincie, en in plaats daarvan zoodanige besturen daar te stellen, die minder kostbaar, en meer met den geest der natie overeenkomstig zijn, opdat Friesland eindelijk ontslagen worde van grietmannen, die den ingezetenen, hetzij willens of onwillens, toegevoegd worden, en jaarlijks een' schat (?) aan de provincie kosten.

De adressanten geven hiervan kennis aan hunne medeingezetenen dezer provincie, opdat allen, die met hen van hetzelfde gevoelen zijn, zich even als zij tot onzen geëerbiedigden Koning wenden, om ook hunne wenschen aan den voet des troons neder te leggen, in het vertrouwen, dat die wenschen niet onverhoord zullen blijven.

— Betrekkelijk het adres door den heer directeur van policie alhier, aan Z. M. den Koning ingediend, om òf een' adjunct in zijne betrekking te hebben, òf anders eervol ontslag te mogen erlangen, — is door den raad dezer stad, in de vergadering van heden, bij wijze van advijs te kennen gegeven, dat het meest geschikt is, het eervol ontslag aan hem te geven.

GRONINGEN, 17 April.

Het schijnt, dat men nog niet heeft kunnen slagen in het beteugelen der *Longziekte*, hoe zorgvuldig de maatregelen daartoe ook worden genomen, door het dooden van *al* het vee der besmette stallen, enz. Wel heeft zich, zoo ver men weet, geen nieuw geval van deze ziekte opgedaan te *Beerta*, *Ruten*, onder Slochteren, *Harkstede* of *Grijpskerk;* maar men verneemt, dat de ziekte thans weder gezien is te *Kolham* en te *Mensingeweer*, omtrent welke laatste plaats echter de berigten te weinig overeenstemmen, om dit laatste met genoegzame zekerheid op te geven.

— Voor het volgende, aan Z. M. den Koning gerigte adres, hetwelk door een groot aantal ingezetenen dezer stad, behoorende tot den notabelen burgerstand, is onderteekend, is eene plaats in dit blad verzocht:

Adres aan den Koning.

SIRE!

De ondergeteekenden, Ingezetenen van Groningen, die uit hoofde hunner maatschappelijke betrekkingen zoowel, als wegens hunne bezittingen tot den notabelen burgerstand behooren, die steeds wars van requestreren en tegen veranderingen waren, welke niet altijd tot verbeteringen leiden, hebben zoo lang mogelijk willen zwijgen; maar vermeenen, dat de omstandigheden het nu allerdringendst vorderen te spreken, zoo voor hun eigen belang, als voor dat der geringere klasse, ter handhaving van maatschappelijke rust.

Want Sire! zij zouden vermeenen aan hunnen pligt niet alleen te kort te doen, maar verwijtingen op zich te laden, indien zij U. M. niet met de algemeen erkende bezwaren, de daaruit voortvloeijende regtmatige klagten en de vrees voor de ergste gevolgen bekend maakten.

Men had zulks met alle regt van de vertegenwoordigers van het volk, van de leden der 2de Kamer der Staten Generaal, wier roeping zulks is, en niet de onze, mogen verwachten — dan wij bleven in deze verwachting teleurgesteld.

Thans echter verblijden wij ons, alle redenen te hebben, onze regtmatige vreugde te kennen te geven; daar U. M. gewild heeft, dat onze Grondwet niet alleen verduidelijkt, maar wezentlijk veranderd worde, doch betreuren tevens, dat U. M. door de bestaande Grondwet buiten magte is, die veranderingen, waarvan U. M. de dringende noodzakelijkheid met ons inziet, *dadelijk* daar te stellen.

Wij wenden ons daarom nu tot U. M. zelf, om ook ons verlangen te kennen te geven, dat krachtige bronnen worden gezocht en geopend, om ons bestaan te schragen. — De ondervinding der laatste jaren heeft geleerd, dat onze welvaart en die der mindere standen, hoofdzakelijk van onze welvaart afhankelijk, zoo zeer afneemt, dat van deze laatsten reeds velen, buiten schuld, tot de behoeftige klasse zijn afgedaald, hetwelk, althans grootendeels, veroorzaakt is door de bovenmate hoog opgedrevene belastingen, inzonderheid door die op de Patenten en Accijnsen, welker geheele afschaffing wenschelijk zijn zoude, ter opbeuring van handel en nijverheid. — Indien de Rijks-uitgaven de opbrengst dier verderfelijke lasten niet mogten kunnen ontberen, dan zoude daarin kunnen worden voorzien door meerdere belasting op de vermogenden te leggen; de invoering daarvan kunnen wij niet dringend genoeg aanbevelen.

Het langdurig *status quo* heeft schuld op schulden doen geboren worden. De daardoor ontstane staats-obligatiën werden voor den rijken een voordeelig en lang verzekerd middel om geld te beleggen, in plaats van zich met handel of industrie onledig te houden en op die wijze voor de maatschappij nuttig te zijn. Evenwel zijn de staatspapieren onbelast gebleven.

Voor alles echter is eene vermindering van de belasting in het algemeen hoogst noodzakelijk, en zal te verkrijgen zijn door eene vereenvoudiging in 's Lands bestuur, door de daarmede in verband staande vermindering van het getal, vooral der hoogere ambtenaren en van derzelver traktementen en pensioenen en door zoodanige andere middelen, als U. M. in Hoogstdeszelfs wijsheid en goedgunstigheid dienstig zal oordeelen.

Voor het overige vereenigen adressanten zich ten volle met den inhoud van het door de leden van de Provinciale Staten van Groningen voor den Landelijken Stand aan U. M. ingediend adres en nemen de vrijheid te verzoeken, de bij deze ontwikkelde bezwaren in gunstige overweging te nemen.

Adressanten hebben alle redenen te vertrouwen, dat hunne billijke wenschen niet vruchteloos zullen zijn sedert zij van U. M. welwillende geneigdheid overtuigd zijn, om aan H. D. onderdanen te gemoet te komen.

GRONINGEN, April 1848. Hetgeen verzoeken

(Volgen de onderteekeningen.)

— Het Museum van Natuurlijke Historie van de Hooge school te dezer stede heeft in de laatste tijden eenige zeer belangrijke aanwinsten gedaan. In de eerste plaats is er voor hetzelve aangekocht een bijna volwassen rivierpaard (*Hippopotamus Amphibius*), en het geraamte van een' kasuaris van Nieuw-Holland. De directeuren van het genootschap ter bevordering der natuurkundige wetenschappen alhier, hebben toegestaan, dat eene bijna levensgroote afbeelding van het geraamte van den watermonarch van HARLAN (*Hydrarchus Harlani*), voor rekening van dat genootschap onlangs vervaardigd, in dat Museum zou worden bewaard, en ten dienste der heeren studenten aldaar ten toon gesteld.

Ook is de verzameling van Oudheden — welke, tot dat er eene afzonderlijke bewaarplaats voor deze collectie zal aangewezen zijn, nu hier ook geborgen wordt — dezer dagen op nieuw vermeerderd door verscheidene Germaansche Oudheden, geschonken door de heeren mr. H. O. FEITH, J. W. C. baron VAN ITTERSUM en prof. J. BAART DE LA FAILLE; terwijl eindelijk de verzameling van naturaliën in de afgeloopene week eene belangrijke aanwinst heeft bekomen door een kostbaar geschenk van den heer mr. A. J. VAN ROIJEN, te Onderdendam, welke een zeer fraai exemplaar van den Bengaalschen tijger (*Felis Tigris*) aan het Museum ten geschenke heeft gezonden, die spoedig op nieuw zal worden opgezet, en dan zeker een der grootste sieraden van deze verzameling zal uitmaken.

Ook zijn er dezer dagen nog eenige zeer goed bewaarde Javaansche vogelhuiden aan het Museum geschonken door den heer en mr. W. H. HOFSTEDE, griffier van de Staten van Drenthe, welke deze ontving van zijnen vriend, den heer GERHARD SERVATIUS, te Bandong, op Java, gevestigd.

— In den morgen van den 13den dezer geraakte een van het scheepsvolk van kapit. SCHERPBIER, thans te Termunterzijl binnen, op de Eems buiten boord. De pogingen om hem te redden mislukten, zoodat deze ongelukkige, zoo nabij de haven der bestemming, zijn' dood in de golven vond. Men verneemt, dat de omgekomene te Amsterdam te huis behoort.

— De zilveren medaille, van wege de studenten-schermschool *Mars* alhier uitgeloofd ter gelegenheid van het assaut op den 13den April jl., is behaald door CHRISTIAAN DE GROOT, oud 20 jaren, korporaal bij het depôt-bat. van het 8ste reg. infanterie. Vijf partijen of 10 personen namen aan dezen wedstrijd deel.

— Den 15den dezer is aan onze Hoogeschool bevorderd tot Doctor in de Regten de heer R. T. H. P. L. A. VAN BONEVAL FAURE, na het openbaar verdedigen van een Specimen inaugurale, continens *Observationum ad tit. VII libri IV Codicis Civilis Capita IV.*

— Het volgende is ons ter plaatsing ingezonden:

NIEUWE PEKELA, 15 April.

In den avond van Woensdag, den 11den April, had alhier in de grootste orde eene vergadering van notabele ingezetenen plaats, ten einde te beraadslagen over de aanbieding van een adres aan Z. M. den Koning. Er is eene commissie benoemd ter zamenstelling van dat adres. Vooral zal in dit adres aangedrongen worden op eene verandering in de wet op de nationale militie, wat betreft de vrijstelling der zeelieden. Deze vrijstelling is tot nog toe alleen geschied ten koste van de overige ingezetenen der gemeente, waar die zeelieden woonachtig zijn, zoodat deze hunne zonen moeten leveren voor de vrijgestelde zeelieden, hetwelk dan ook ten gevolge heeft, dat de loting in deze gemeente alleen pro forma geschiedt en het eene zeldzaamheid is, dat iemand zich vrij loot. Daarbij komt nog, dat de vrijgestelde zeelieden later ook nog ter zeedienst kunnen worden opgeroepen. — Geschiedt deze vrijstelling, zoo als wij ons voorstellen, in het belang van het geheele vaderland, dat bij de scheepvaart zoo veel belang heeft, het zal dan wel niet regtvaardig zijn, die last *alleen* op de schouders van *enkele* gemeenten te laten drukken.

Wij maken de gemeenten, die met de onze onder dien last gebukt gaan, vooral op dit punt opmerkzaam, en roepen den regtvaardigheidszin van alle mannen van invloed in den lande op, ter herstelling van deze onregtvaardigheid.

Een op Zaturdag, den 15den dezer uitgekomen bijvoegsel tot de *Nederlandsche Staats-Courant* behelst het Ontwerp van Gewijzigde Grondwet voor het Koningrijk der Nederlanden, benevens het Verslag der Commissie, tot voordragt van dat Ontwerp benoemd. Het Ontwerp is, even als de tegenwoordige Grondwet, in elf hoofdstukken verdeeld, welke te zamen 190 artikelen bevatten. De additionele artikelen zijn ten getale van vier, waarvan het laatste een voorloopig kiesreglement bevat.

Wij haasten ons het belangrijkste van dat ontwerp, inzonderheid waar het wijzigingen in de thans bestaande Grondwet betreft, mede te deelen.

Ten aanzien van *het Rijk en zijne inwoners* wordt gesteld, dat het grondgebied van het *Koningrijk in Europa* bestaat uit de provinciën Noord-Braband, Gelderland, enz., met bijvoeging, zoo als in het voorstel van 1845, dat op het hertogdom Limburg de Grondwet toepasselijk zal zijn, behoudens de regten van den Duitschen Bond. — De *wet* zal het *getal* der *provinciën*, zoowel als van de plaatselijke gemeenten kunnen *verminderen* of *vermeerderen*, of hare grenzen veranderen. Deze laatste bevoegdheid zou ook de wet hebben ten aanzien van de grenzen van den Staat. — De *wet* kan den Koning voor zekeren tijd met de noodige magt bekleeden ten opzigte van vreemdelingen, wanneer de werking van den regel, dat allen, die zich op het grondgebied van het rijk bevinden, gelijke aanspraak hebben op bescherming van persoon en goederen, tijdelijk wordt geschorst. Verdragen tot uitlevering van vreemde misdadigers kunnen worden gesloten naar algemeene, bij de wet gestelde voorwaarden. Vreemdelingen zijn tot landsbedieningen *niet* benoembaar, dan volgens de bepalingen der wet: alle Nederlanders zijn daartoe gelijkelijk benoembaar. De wet bepaalt wie Nederlanders zijn en kan vreemden naturalisatie verleenen. In dit eerste hoofdstuk moet ook voorkomen, dat *niemand* verlof noodig heeft om zijne gevoelens door den *druk* openbaar te maken; — dat het *regt* van *petitie* tot de *ingezetenen* en de wettiglijk zamengestelde en *erkende ligchamen*, binnen de grenzen hunner bepaalde werkzaamheden, wordt beperkt; — en eindelijk daarbij verzekerd worden het REGT TOT VEREENIGING, *alleen* door de wet te bepalen ter verzekering van de *publieke orde*.

Het tweede hoofdstuk moet, voor zoover troonopvolging, inkomen der Kroon, voogdij des Konings, regentschap en inhuldiging aangaat, in het wezen der zaak weinig van de tegenwoordige verschillen. Behalve het inkomen uit de domeinen, bij de wet van den 26sten Augustus 1822 afgestaan, geniet de Koning een jaarlijksch inkomen van één millioen gulden uit de landskas.

De afdeeling over de *magt des Konings* moet belangrijke veranderingen hebben ondergaan.

Onschendbaarheid van den persoon des Konings is daarbij voor alles gewaarborgd, nevens de bepaling, dat de *ministers zijn verantwoordelijk.* — Het opperbestuur der buitenlandsche betrekkingen blijft bij de kroon; terwijl de bepaling, dat bij haar ook benoeming van gezanten en consuls is, als in het opperbestuur van zelf begrepen, en dus nutteloos wegvallen zal.

De Koning maakt *oorlog* en geeft daarvan *onmiddellijk* kennis aan de Staten Generaal, met alle die verdere openingen, als hij oorbaar zal achten. Het maken en bekrachtigen van verdragen blijft aan den Koning, behalve dat zoodanige, waarbij grondgebied des rijks *in Europa* of *andere werelddeelen* afgestaan of *wettelijke regten* veranderd zouden worden, eerst kunnen bekrachtigd worden *na* goedkeuring der Staten Generaal.

In art. 58 onzer Grondwet zou deze aanmerkelijke wijziging worden voorgedragen, dat de *militaire officieren* door den Koning zullen worden benoemd, ontslagen of gepensioneerd *volgens de regels bij de wet te bepalen.* — Ten aanzien der *Koloniën* wordt gemeen overleg met de Staten Generaal verzekerd, wat betreft de *reglementen op het beleid der regering, burgerlijk- en strafregt, en regterlijke organisatie.*

Omtrent de *bezoldiging der ambtenaren*, de *munt*, de *verleening van adeldom*, de *ridderorden*, schijnt het voorstel geene belangrijke wijzigingen te hebben, dan dat de pensioenen der ambtenaren bij de wet zullen worden geregeld. — *Amnestie* en *abolitie* alleen bij de wet te verleenen; bij de Kroon *gratie* van *geregtelijk opgelegde straffen*, na verhoor van den veroordeelenden *regter* voor de minder dan tot 3jarige gevangenisstraf veroordeelden, anders na advijs van den *Hoogen Raad.* — *Dispensatie* slechts door den Koning te verleenen van eene bepaalde wet, in wettelijk omschreven gevallen.

De Koning eindelijk zal eene of beide der Kamers van de Staten Generaal kunnen ontbinden. Bij ontbinding van eene of beide de Kamers, moet de vergadering der Staten Generaal binnen *twee* maanden daarna weder worden geopend.

De Raad van State. De Koning is voorzitter, en benoemt de leden; zamenstelling en bevoegdheid van den raad regelt de wet. De prins *van Oranje* alleen heeft daarin, na zijn 18de jaar, *van regtswege* zitting, doch slechts met raadgevende stem. Bij den raad moeten alle voorstellen, aan de Staten Generaal te doen, en alle algemeene maatregelen van inwendig bestuur, ter overweging worden gebragt, waarvan aan het hoofd der wetten en besluiten melding moet worden gemaakt. De ministers, door den Koning naar welgevallen aan te stellen of te ontslaan, zijn, naar de regeling der wet, verantwoordelijk voor de uitvoering aller wetten, zoover die van de Kroon af hangen. Het contreseign van alle kon. besluiten en beschikkingen wordt bevolen.

Er blijven twee Kamers van de Staten Generaal, beide door dezelfde kiezers verkozen; dat is, in kiesdistricten, waarin elke provincie verdeeld zal worden, door de meerderjarige ingezetenen, Nederlanders en in het volle genot van burgerschap en staatsburgerlijke regten zijnde, betalende in de directe belastingen van *f* 20 tot *f* 225, naar de plaatselijke gesteldheid, door de kieswet te regelen, òf doctor geworden zijnde aan eene Nederlandsche hoogeschool. Het getal der leden van de Tweede Kamer is één voor elk 40,000 tal der bevolking; dat van de Eerste Kamer is niet *meer*, dan de *helft* van dat der andere Kamer. De leden der Eerste Kamer moeten zijn 40 jaren oud, en, volgens de bepalingen der wet, naar plaatselijke gesteldheid, van *f* 80 tot *f* 1200 betalen in de directe belastingen, met uitzondering van het patent-regt. Voor leden der Tweede Kamer wordt de ouderdom van 30 jaren, *geene schatpligtigheid*, maar wel genot van burgerlijke en politieke regten, als Nederlander, gevorderd. Zij hebben zitting voor 3 jaren en genieten *f* 20.. 's jaars, behalve vergoeding van reiskosten, nader bij de wet vast te stellen. Die der Eerste Kamer hebben gelijkelijk zitting voor 3 jaren, en genieten alleen *reiskosten*, bij de wet te regelen.

De Kamers hebben *regt tot interpellatie* van de ministers, die ter vergadering kunnen worden geroepen: ministers, provinciale gouverneurs, leden en ambtenaren van den Hoogen Raad en der Rekenkamer, geestelijken, minderen dan hoofdofficieren, ambtenaren in het distrikt, waar zij bij de verkiezing voorzitten, kunnen *geen* leden der Staten Generaal zijn. De Kamers komen gewoonlijk op den 3den Maandag van October bijeen, hebben *beiden* hare zitting in het openbaar en benoemen ieder haren *griffier*, *buiten haar midden.* Het *initiatief* tot het maken van wetten blijft aan de Tweede Kamer behouden, en haar wordt het *regt van amendement* verleend. — Elke Kamer kan echter *afzonderlijk* voordragten aan de Kamer doen, zoo deze geene voorstellen van wet zijn.

De *begrootingen* zijn *jaarlijks*, voor te dragen 12 maanden vóór den tijd, waarover zij loopen. *Geene begrooting van uitgaven kan worden vastgesteld, vóór dat de middelen tot dekking zijn vastgesteld.* Rekening en verantwoording van Staatsuitgaven en inkomsten te doen zal bij de wet worden geregeld.

De leden der *Provinciale Staten* worden verkozen voor .. jaren, door de ingezetenen, nader bij de wet aan te wijzen.

De magt der Kroon, om besluiten der Staten, *die* ... *de algemeene wetten of het algemeen belang strijdig zijn, schorsen of te vernietigen*, wordt bij de wet geregeld. — *gouverneurs* in de provinciën hebben alleen eene *raadgevende stem.*

Zamenstelling, inrigting en *bevoegdheid* der *gemeentebesturen* zijn, nadat daarop de Provinciale Staten gehoord zijn, ter regeling van de wet. Aan het hoofd der gemeente staat een *raad*, te benoemen door de ingezetenen voor een *bepaald aantal jaren.* Wie de benoemende ingezetenen kunnen zijn, zal de wet aanwijzen, die tevens kan bepalen, of de voorzitter van den raad door den Koning worde benoemd. Nieuwe gemeente-belasting is onderworpen aan de goedkeuring des Konings, na voordragt deswege van de Provinciale Staten. De wet geeft regels voor de plaatselijke belastingen, alsmede voor het opnemen en sluiten der plaatselijke rekeningen. Alinea 3 van art. 155 onzer tegenwoordige Grondwet wordt hierbij niet aangetroffen.

(*Het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in het Bijvoeg*...

ZEETIJDINGEN.

Gepasseerd te Rendsburg den 6 April, kapit. *Nieboer* Elisab... van Groningen n. Nijburg; *Veltkamp* Anna Margaretha, van Bu... see n. Holland; den 7den *Boiten* Catharina Elisabeth, van Schie... n. Rostock; *Duit* Fennegina, van Delfzijl n. Fridericia; *Scho*... Margaretha, van Duinkerken n. Svendborg; den 8sten *Do*... Renske Hooites, van Hohewach n. Amsterdam; den 9den *D*... Eendragt, van Bremen n. Holtenau; *Wolthuis* vr. Klasina, ... Wismar n. Groningen; den 10den *Puister* Nijverheid, van Am... dam n. Dantzig. — Te Tonningen den 7 April, *Stubbe* Jan... van Amsterdam n. Rendsburg.

Binnengekomen te Amsterdam den 10 April, kapit. *de Leeuw* ... broeders, van Dantzig; den 13den *Potjer* Akke Boon, van ... deaux; *Fenenga* de Welvaart, van Seaham; *Bakker* Frouwin... *Hoveling* Avontuur, beide van Bordeaux; den 14den *Puister* A... na, van Cette; *Scholtens* Alida, *Korter* Cornelia Catharina en ... 15den *Bakker* vr. Geertje, alle drie van Bordeaux; *Lieffijn* ... Verwachting, van Newcastle. — Te Texel den 13 April, *Hof*... de 10 Gebroeders, van Nantes; *Swart* Maria, van Londen; ... 14den *Visser* Maria, van Hull. — In het Vlie den 11 April ... *Groot* Arendina, van Christiansand; *Kraan* vr. Helena, van A... dahl; den 12den *Oldenburger* Gerritje Koumans, van Newc... *de Groot* Jantina, van Osterrusoer. — Te Helvoet den 11 April ... *Boer* Jantina, *Das* Hermanna Das en *Das* Geeres, alle drie ... Bordeaux; *Schut* Jacomina, van Liverpool; *Kwint* vr. Hend... van Lubeck; den 12den *Houwink* Harmanna, van Cardiff; ... Maria, van Colding; den 13den *Broeksmit* Maria Sophia, van ... ton; *Heeres* Maria Jeannette, van Liverpool; den 14den *S*... Maria, van Kiöge. — Te Dordrecht den 14 April, *Giezen* ... dina Beerta, van Bordeaux; *Kwint* vr. Hendrika, van Lubec... Te Brouwershaven den 13 April, *Koning* de Hoop, van L... pool. — Te Vlissingen den 13 April, *Potjer* Elsje, van Nant... Te St. Helena den 14 Febr., *Pronk* India, van Rotterdam. — ... Torravecchia den 31 Maart, *Kuiper* vr. Houwina, van Toulo... Te Rouaan den 8 April, *Stuitvoet* Annachina Harmanna, van ... terdam; den 9den *de Boer* Lumina, van ...... — Te Ostende ... 11 April, *de Vrede* Prudentia en *Nepperus* Elisabeth, beide ... Bordeaux. — Bij het Noordvoorland den 11 April, *de Groot* ... pan, van Londen n. Batavia. — Te Cardiff den 8 April, ... Annette Fossina, van Amsterdam. — Te Liverpool den 9 A... *de Groot* Lucas Wildervank, van Londonderry; den 12den *S*... Alida Elisabeth, van Rotterdam. — Te Belfast den 11 April, ... *gel* Afina Alberdina, van Rotterdam. — Te Seaham den 10 A... *Teensma* jonge Ype en *van Duinen* Alkanna Elisabeth, beide ... Amsterdam. — Te Hull den 11 April, *de Jong* Elisabeth, *de* ... juffer Jantje en *Lucht* Gesina, alle drie van Emden. — Te ... deaux den 8 April, *Zijlstra* Kaashandel, van Amsterdam. — ... Dublin den 8 April, *Fekkes* de Hoop, van Rotterdam. — Te N... den 8 April, *Sap* Vriendschap, van Rotterdam. — Te North S... den 8 April, *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., van Amsterdam. — ... Coole den 8 April, *Lucht* Christina, van Emden. — Te H...

0 April, *Kroon* Catharina Hendrika, van Londen n. Wismar. — Te ravesend den 12 April, *Boeling* Alida, van Antwerpen. — Te den 9 April, *Schuur* Hinderkina, van Rotterdam. — Te den 6 April, *de Jonge* de Weldaad, *Kok* Hollands Trouw en Fossina Siers, alle drie van Amsterdam; den 7den *Bekkering* na, van de Eems; *Lucht* Dorothea, van Leer. — Te Dant- n 6 April, *Sprik* Juliana Louisa, van Amsterdam; *de Weerd* root Lankum, van Harlingen. — Te Swinemunde den 5 April, is Roelfina Gesina, van Rotterdam: *de Jonge* de Goede Hoop, ering Gebkelina Lucretia en *Pott* vr. Lijdia, alle drie van n. — Te Koppenhage den 7 April, *Roelfsema* Hillechiena ina, van Newcastle. — Te Bergen den 27 Maart, *Goosens* Ellegonda, van Antwerpen; den 28sten *Huisman* de 2 Zus- van Gent. — Te Hamburg den 8 April, *Spanjer* Catharina , van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 8 April, *Nieland* en Liefde, van ....

ngekomen te Cardiff den 11 April, kapt. *Bekkering* Ariane, Amsterdam. — Te Liverpool den 12 April, *de Boer* Hoop en chting, van Newry; den 13den *Wijkmeijer* Anna, *Mulder* de Hoop en *Schuuring* Engberdina, alle drie van Amsterdam; oer Margaretha, van Antwerpen. — Te Swinemunde den 8 *Mellema* jonge Tjalling, van Bremen. — Te Warnemunde 8 April, *Hoverbull* jonge Johanna, van Amsterdam; *Olden-* Agatha, van Schiedam. — Te Arendahl den 3 April, *Riepma* en *Lodewijks* Annagina, beide van Delfzijl. — Te Hamburg 1 April, *Knoop* vr. Ikina, van Jutphaas.

lading te Liverpool den 11 April, kapt. *de Boer* Johanna rika, voor Medemblik; *Biese* Vriendschap, voor Dordrecht. klaar te Marseille den 7 April, kapt. *Lindeboom* Maria Theresa, Petersburg. — Te Liverpool den 10 April, *Timmer* Elisabeth, Nerva.

trokken van Amsterdam den 15 April, kapt. *van Wijk* Aren- Jacoba, naar Ancona. — Van Kampen den 9 April, *Engels-* Richard, naar Newcastle. — Van Texel den 14 April, *Dijke-* Broedertrouw, naar Triest; *Boer* Margina, naar Londen; *de* de jonge Clemens, naar Hull; *Douwes* Johanna, op avon- *Croese* jonge Antje, naar Londen. — Uit het Vlie den 11 *Tiktak* Jantina Frouwina, naar Dantsig; *Bekkering* Gesina, Stettin; *Gnodde* Vrienden, naar Noorwegen; *Veeling* Catha- naar Altona; *Mulder* Hermanus, naar Papenburg; *Stuit* Een- ; op avontuur; den 12den *Vegter* Anna, naar Dantsig; *Smit* na Margaretha, naar Stavanger; *Visser* Maria, naar Noorwe- . Van Liverpool den 8 April, *Deddes* Alberdina, naar Rot- ; den 10den *Eddes* Concordia, naar Nerva; *Cramer* Jacoba naar Randers. — Van Dundee den 10 April, *Mulder* Maria naar de Oostzee; van *Timmeren* vr. Alida, naar Oud- Van Hull den 9 April, *de Jonge* Jantina, naar Bremen; Hendrika, naar Newcastle. — Van Newry den 8 April, *de* Hoop en Verwachting, naar ...... — Van Hamburg den 8 , *de Vries* de 2 Gebroeders, naar Riga; den 10den *Kemper* oeders en *de Jonge* Alida Kuiper, beide naar de Eider. — Van erhaven den 9 April, *Schippers* Harmina Annegina, naar Stettin. trokken van Triest den 5 April, kapt. *de Weerd* de Hoop, Rotterdam. — Van Glasgow den 12 April, *Hazewinkel* Grietje ma, naar Varel. — Van Spalding den 12 April, *de Haan* Jantina, naar de Noordzee.

praaid den 6 April, op de hoogte van Wight, het schip *Anna Henriette*, kapt. Zeijlstra, van Amsterdam naar Batavia.

an meldt uit Suriname, d.d. 12 Februarij: Op heden is alhier de sloep *van Speijk*, kapt. Mac George, aangekomen kapit. van de Engelsche brik *Philomela*, en twaalf manschappen. — md vaartuig, te Workington te huis behoorende, is op den 8 mber l.l. van Montevideo vertrokken, geladen met huiden, wol, entalk, enz., bestemd naar Liverpool. Op den 27 Januarij 13° Lengte, 34° 40' Breedte, ontdekte men, dat er rook uit het naar buiten drong, en bij het openen der luiken, om daarnaar oek te doen, bleek het dadelijk, dat de lading vlam gevat had het vaartuig reddeloos in brand stond. Dadelijk werd de groote in zee gebragt, doch nadat dezelve in der haast met de nood- ste levensmiddelen geladen was, zonk dezelve door den val een vat water, dat aan boord werd overgezet, waarop de kapi- en de equipage zich met de scheepssloep moesten redden, na van eenige levensbehoeften te hebben voorzien. De oorzaak van brand is niet met zekerheid bekend, doch de kapitein gelooft elven te moeten toeschrijven aan de ingeladen wol. Gedurende dagen beeft de kapitein met zijne equipage in hunne kleine op zee rondgeswalkt, met gevaar van elk oogenblik door de en verzwolgen te worden, terwijl zij gedurende dien tijd een vaar- in het gezigt kregen, doch door hetzelve niet werden bespeurd. Donderdag, den 10 dezer, werden zij door de sloep *van Speijk*, Mac George, op 10 mijlen lijwaarts van deze kolonie, ont- en aan boord genomen, en met hartelijke belangstelling en deel- ing verzorgd. — Hoewel de schipbreukelingen met allerlei geva- en ontberingen te kampen hebben gehad, zijn zij naar omstan- eden vrij welvarend, en strekt het hun tot verzachting van hun , dat bij deze ramp geene menschenlevens te betreuren zijn. olgens een te Antwerpen ontvangen berigt, in dato den 14 April, op de Schelde, bij den Doel, gezonken een Hollandsche tjalk, naam onbekend; het volk is gered.

ARLINGEN den 15 April. Binnengekomen den 9den kapit. *Brou- Eisina*, van Droback; *Cook* Frie Brodhe, van Fredrikstad; den *Pikker* de jonge Hendrik, van Osterrusoer; *Wintle* Lord Russel, van Londen; den 11den *Albretzen* Erstatningen, van destrand; *de Groot* Arendina, van Christiansand; *Oldenburger* ijtje Koumans, van Newcastle; den 12den *de Groot* Jantina en wer Lumiena, beide van Osterrusoer; den 13den *Hagensen* , van Droback; den 14den *Donga* Annegien en *Adama* de 3 oeders, beide van Laurwich; den 15den *Bitsen* George Washin- , van Drobach; *Ellefsen* Caroline, van Osterrusoer; *Nielsen* Jo van Drammen. — Vertrokken den 10den *Kuipers* vr. Maria, Londen; *Tiktak* Jantina Femmechina, naar Dantzig; den 12den Marie, naar Noorwegen; *Wintle* Lord John Russel, naar den 14den *Manning* de 6 Gebroeders, op avontuur; den *Nevill* Lion, naar Londen.

OUTKAMP den 16 April. Binnengekomen den 15den *Sap* Mar- tha Everarda en *Wijnstok* Vriendschap, beide van Noorwegen. — klaar, *Scholten* vr. Wiegerdina, naar Londen.

ELFZIJL den 16 April. Binnengekomen den 13den kapit. *Middel* wina, van Brewich; *Gust* de Hoop, van Arendahl; den 14den *kens* Jantina, van Brewich; *Stopper* de Zeevaart, van Eggersund; Margiena Margaretha, van Krageroe; *Wolkammer* Eenige Broe- van Langesund; *de Jonge* de 3 Zusters, van Arendahl; *Koning* ina, van Londen naar Koningsbergen, met gebroken bezaans- ; *Hansen* Sophia, van Londen naar Koningsbergen, wegens de aan het roer; *Puister* Rieka, van Londen naar Koningsber- met gebroken boegspriet; *Stenger* de Vriendschap, van Oster- ; *Dijkstra* Fenna, van Langesund; *Smaal* Hillechiena, van wich; *Bonker* Catharina Magaretha, van Carolinerzijl, met lek en 15den *Pot* de Weldaad, van Krageroe. schip vr. *Alida*, kapit. Schrage, komende van Londen en naar Koningsbergen, is te Delfzijl met verlies van zei- zwaar lek en meer andere zeeschade binnengebragt; moet los- , om te repareren.

ERMUNTERZIJL den 16 April. Binnengekomen den 10den kapit. na Gesina, van Oldenburger; *Bakker* Jantje en *Mulder* So- , beide van Bremerhaven; den 13den *Legger* Geerdina, *Greven* *Mooi* Anna Maria Catharina, *Scherpbier* de jonge Anna, *Hut* na Margaretha en *Dekker* Alida, alle 6 van Noorwegen. — trokken den 11den *Boswijk* vr. Hendrika en *Brongers* vr. Sophia, naar Noorwegen. — Zeilklaar, *Dik* de 4 Gezusters en *Ugen* na Siberdina, beide naar Noorwegen.

KONINKL. NEDERL. LOTERIJ.

Trekking der Vijfde Klasse.

12de Lijst. No. 10313 een prijs van *f* 2500. No. 17342, 07 en 4202 ieder een prijs van *f* 1000.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 17 April 1848, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 14 *April*.

TARWE.		GERST.			
de	℔ *f*	Winter	50 ℔ *f* 2,60	Bl. Voer	42 » *f* 2,25
l.	70 » » 6,75	»	52 » » 2,95	Zw. Voer	40 » » 2,10
	72 » » 7,25	»	54 » » 3,30	»	42 » » 2,20
l.	70 » » 6,25	»	56 » » 3,60	»	44 » » 2,30
	72 » » 6,75	Zomer	54 » » 3,15	»	» »
	74 » » 7,25	»	56 » » 3,45	BOONEN.	
ROGGE.		Knobbe	» »	Paardb.	*f* 3,75 *f* 4,10,25
ands.	66 ℔ *f* 4,30	»	60 » » 3,95		
»	68 » » 4,70	HAVER.		ZADEN, ENZ.	
»	70 » » 5,10	Dikke	44 ℔ *f* 2,40	Gr. Gort	*f* 5,50,75 *f* 6,25
BOEKWEIT.		»	47 » » 2,70	Par. 100 N. ℔	*f* 9½ *f* 11½
. Zd.	62 ℔ *f* 4,35	»	50 » » 2,90	Kools.	*f* 9,50,75 *f* 10
»	64 » » 4,75	»	52 » » 3,10	Mostz.	*f*
»	66 » » 5,15	»	» »	Raapol. p.v.	*f* 32
w. Zd.	66 » » 5,00	Bl. Voer	38 » » 1,95	Boter ¼ t.	*f*
een	64 » » 4,35	»	40 » » 2,10	Stalboter	*f*

Tarwe met weinig aanvoer als voren. — Rogge bij gerijven als voren verkocht. — Boekweit weder 25 centen lager traag af- ande. — Gerst in een doen. — Dikke Haver 10 cents lager; eersoorten als voren. — Boonen en Gort stil. — Koolzaad wei- g in omgegaan.

AMSTERDAM, 14 *April*. Tarwe bij gerijven aan cons.: 130 ℔ n. Pools. *f* 350; 127 ℔ n. Gron. *f* 230; 128 ℔ o. b. Pools. *f* 345, 350, *f* 354. — Nieuwe. Inl. Rogge iets hooger aan cons. verkocht, ndere soorten in een doen: 121 ℔ n. Oostvr. *f* 160 bij partij; 116 n. Inl. *f* 135; 116 ℔ Archangel *f* 154: 120 ℔ Odessa *f* 168, *f* 170. — Gerst in een doen: 112 ℔ Deens. *f* 152 aan den molen. — Van Boekweit is bij kleinigheden tot de volgende prijzen verkocht: 112, 118, 120, 121 ℔ Holst. *f* 163, *f* 185, *f* 196, *f* 198; 114 ℔ minder dito *f* 158; 116 ℔ Gron. Zand *f* 175.

Koolzaad op 9 vat in April 55 p. vl.; Sept. en Oct. 58 p. vl. — Lijnzaad in een doen: 114, 115 ℔ Romelsch *f* 262,50; 108, 109 ℔ Memelsch *f* 217,50; 112, 113 ℔ Odessa *f* 252,50. — Raapolie was dadelijk en op levering ruim prijsh.: per 6/w. *f* 34,25; Vlieg. *f* 33; Mei *f* 32,25, 50 a 25; Sept. *f* 32,75 a *f* 33; Oct. en Nov. *f* 33 a *f* 33,25; Dec. *f* 33,25 a 50. — Lijnolie per 6/w. *f* 26,50; Vlieg. *f* 25,25 a 50. — Hennepolie per 6/w. *f* 33,25; Vl. *f* 32.

LONDEN, 14 *April*. Het weinige, dat van Inl. Tarwe van eergisteren was overgebleven, werd heden niet dan met moeite tot de vorige prijzen verkocht. Vreemde Tarwe iets lager verkrijgbaar. Gerst onveranderd. Haver iets vaster. Boonen en Erwten nage- noeg als voren.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 15 *April*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 38⅝, 39⅛, 39¼; Dito Cert. 3 pCt. 44, 44⅞, 44⅝; Dito Dito 4 pCt. 58, 59, 58½; Handelmaatschappij 4½ pCt. 117, 118. — SPANJE, L. bij *Ard.* van 85 £ 5 pCt. 7⅞, 7¼; Dito Dito van 510 £ 5 pCt. 6⅞, 6⅝, 6⅛; Dito bij Dito, Onbep. Stukken 5 pCt. 6, 6⅜; Dito Binnenl. à 6 m. 3 pCt. 15⅛, 16⅛, 16; Coup. Ardoin 5⅞, 6⅛; Fransche Uitgestelden 2⅛. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 13; Dito Dito 4 pCt. 13⅛. — RUSLAND, Oblig. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 70, 79⅛; Cert. bij dito 1831 en 1833 5 pCt. 63⅛, 65; Dito bij *Hope* 4 pCt. 57, 58; Dito bij *Stieglitz en comp.* 4 pCt. 57, 57⅛; Certific. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 44, 45. — Oostenr. Metall. 5 pCt. 51, 52; Dito 2½ pCt. 28, 27; N. Mexik. 5 pCt. 12⅞; Peru 6 pCt. 11⅛, ⅛ ex div.

Zonder dat de handel eenige bijzondere levendigheid vertoonde, was de stemming zoowel in binnenl. als buitenl. fondsen over het algemeen flaauwer, ten gevolge van eenige winstrealisatiën, en op de lager afkomende koersen van Parijs van eergisteren.

Peru Coup. *f* 1⅛.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6 pCt. Wissel-Disconto 5 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uren: Integr. 2½ pCt. 39; Ard. à 510 £ 6⅞; Binnenl. 3 pCt. 16; Peru 14⅛ ex div.

AMSTERDAM, 16 *April*. EFFEKTENSOCIETEIT, te half vijf. Integralen 38⅞. Sp. Binnenl. 3 pCts. 16⅛, 1/16, ⅛. Peru 14⅛.

In Holl. en Spaansche fondsen was de stemming wederom iets flaauwer. In eerstgenoemde was de handel zeer gering, doch in laatstgenoemde vertoonde de affaire nog al eenige levendigheid. Naar Peru was eenige meerdere vraag.

GEBOORTE-, HUWELIJKS- EN STERFBERIGTEN.

** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON AALTJE VAN EIJCK, geliefde Echtgenoote van
J. P. VAN DER WAL.
GRONINGEN, 14 April 1848.
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Op den 14den April 1848 is te *Schildwolda* bevallen van eene DOCHTER GREESJEN K. GEERTSEMA, Echtge- noot van
HENDRIK S. BROUTS.

** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER K. A. SCHURINGA, geliefde Echtgenoote van
Dr. P. J. HUISINGA, E.z.
WILDERVANK, 15 April 1848.

** Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER JACOBA HEIKENS, Echtgenoote van
R. OOSTERVELDT VAN DIJKEN, JR.
GRONINGEN, 17 April 1848.

** Heden morgen beviel van eenen ZOON G. DIJK- STRA, Echtgenoote van
J. BARENDS,
Goud- en Zilversmid.
ASSEN, 17 April 1848.

** Getrouwd:
G. GEERTSEMA,
Predikant te Leegkerk, c. a.,
en
E. C. S. WENNIGER.
LOPPERSUM, 12 April 1848.

** Getrouwd:
T. SCHELTENS,
van *'t Hoogezand*,
en
D. A. MESTIGH,
van *Winschoten*.
HOOGEZAND, 13 April 1848.
Eenige kennisgeving.

** Getrouwd:
C. D. VIËTOR
en
H. J. BINKHORST.
ZUTPHEN, 12 April 1848.

** Heden overleed alhier, in den ouderdom van eenen- veertig jaren, mijn geliefde Echtgenoot, de Wel Geboren Heer Mr. WIBO BERNHARDUS BUMA, *Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw*, *Lid der Provinciale Staten van Vriesland*, *Grietman van Baarderadeel* en *mede Dijks-Gedeputeerde der vijf Deelen Zeedijken*, *Binnendijks*.

Hij laat mij na vijf Kinderen, te jong om hun verlies te beseffen.

BORNIA-STATE, te *Weidum*, 8 April 1848.
J. E. Baronnesse VAN HAERSOLTE
Wedw. BUMA.

** Tot mijne diepe droefheid overleed dezen middag mijne geliefde Echtgenoote JACOBA ALBERTINA KRAMP, in den ouderdom van bijna 53 jaren, na eene gelukkige echtvereeniging van bijna 21 jaren, betreurd door mij en onze beide overgeblevene Kinderen.
GRONINGEN, 13 April 1848.
J. KOOL, JR.
Eenige kennisgeving.

** Heden morgen overleed, na eene hevige ziekte van slechts 8 dagen, onze geliefde oudste Dochter AAFJE, in den jeugdigen leeftijd van 18 jaren en ruim 9 maanden.
HOOGEZAND, 13 April 1848.
H. W. PRINS.
S. A. OOSTING.

** Het heeft den Almagtigen in Zijne ondoorgrondelijke wijsheid behaagd, heden morgen te half zes, mijne harte- lijk geliefde Echtgenoote en mijner Kinderen zorgdragende Moeder MARTJE VAN DER MEER, na eene hevige onge- steldheid van slechts weinige dagen, in den ouderdom van ruim 50 jaren, waarvan ik bijna 25 jaren met haar ver- eenigd mogt zijn, uit ons midden weg te nemen. Wee- moedig staren wij de overledene na, doch de hoop, dat haar dood haar gewin zij, doet ons eerbiedig berusten in den wil van Hem, wiens doen enkel liefde is.
LEEUWARDEN, 13 April 1848.
P. J. VAN DER WAL.
Algemeene kennisgeving.

** OTERDUM, 12 April 1848. *Sion is vrengd!* Het kleine Dorp *Oterdum* is opgetogen van blijdschap, dat de Kabaal niet is getriumfeerd, om de hoogst verdienstelijke oude Kerkelijke Administratie te beletten, dat zij, na ver- langde rust, aftrede. Jammer, dat Ds. EIKEMA niet onder de voorstanders was.

BEKENDMAKING.

Aan de belanghebbenden wordt ter kennis gebragt, dat op de KERMIS te *NIEUWE SCHANS*, die dezen jare invalt op den TWEEDEN PAASCHDAG, zijnde den 24sten dezer maand, de HANDEL in RUNDEREN en VARKENS, ENZ., zal gehouden worden op DINGSDAG, den 25sten April daaraanvolgende, wordende de HANDELAREN in VEE uitgenoodigd, zich daarnaar te willen gedragen.

Tevens wordt berigt, dat van het RUNDVEE 10 Cents. OUDE VARKENS 10 Cents en JONGE VARKENS 5 Cents MARKTGELD zal moeten worden betaald.

NIEUWE SCHANS, 3 April 1848.

Het Plaatselijk Bestuur van Nieuwe Schans:
B. G. SISSINGH.
Ter ordonnantie van hetzelve:
H. BRANDT.

PUBLIEKE VERKOOP

VAN ONDERSCHEIDENE PARTIJEN

Rood en Wit Klaverzaad,

op DINGSDAG, den 18den April, des morgens te half twaalf, in het Koffijhuis *DE BEURS*. De MONSTERS zullen op den dag des Verkoops en Vrijdags bevorens in het Zuider Beursvertrek te bezigtigen zijn.

P. HEKKEMA, *Deurwaarder.*

PUBLIEKE VERKOOP VAN

Zaai-Lijnzaad.

Ten overstaan van een' bevoegden BEAMBTE, zullen, op DINGSDAG, den 18den April, des namiddags te half twee, bij SMIT, in de Nieuwe Stads-Herberg, buiten de Apoort, te *Groningen*, publiek worden verkocht: 44 Tonnen nieuw RIGA'S KROON-ZAAI-LIJNZAAD, prima kwaliteit.

Woensdag en Donderdag, den 19den en 20sten April 1848,

telkens des voormiddags te 10 uren te beginnen, zullen, voor de Behuizing van wijlen den Heer Mr. N. J. VAN BUTTINGHA WICHERS, in de Oude Boteringestraat, te *Groningen*, publiek worden verkocht:

Onderscheidene MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELAIRE en andere GOEDEREN, bestaande onder anderen in: KABINET, CHIFONNIERE, COMMODE, CANAPÉ, RONDE en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, KAGCHELS, VLOERKLEEDEN, GLAS en AARDEWERK, waaronder een BLAAUW TAFELSERVIES, VATEN, KOPER-, TIN-, BLIKGOED, MANGEL- en meer andere GOEDEREN. Te bezien DINGSDAGS vóór den Verkoop van 10—12 en van 2—5 uren.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG, den 20sten April 1848, des avonds te 7 uren, ten Huize van Mejufvrouw de Weduwe BONTEKOE, aan de Groote Markt, aldaar, publiek worden verkocht:

I. Eene nette BEHUIZING, get. Z no. 211 V, staande aan de Rademakersrijge te *Groningen*, wordende door J. W. ALTING in eigendom bewoond.

II. Eene VROUWEN ZITPLAATS in der Akerk te *Groningen*, de 1ste plaats van het middenpad, 2de bank, Zuiderrij, get. no. 56.

Voorts op staande en bate van H. J. RIDDER en J. RIDDER:

III. Eene BEHUIZING, get. I no. 50 V, WAGENHUIS en STAL met een HOF er achter, staande en gelegen Oostzijde aan het Boterdiep te *Groningen*, benevens het daarbij behoorende VOORWERK met alle GEREGTIGHEDEN en PRIVILEGIEN van dien.

Wijders na bekomene regterlijke autorisatie:

IV. Eene nette nette BEHUIZING met TUIN er achter, met PAKHUIS en KALKSCHUUR, staande en gelegen aan de Pottebakkersrijge te *Groningen*, en zulks in drie perceelen, *a*, *b* en *c*.

V. De VASTE en ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 5 B., 68 R., 70 E. *oud Greenland*, gelegen bij *Borghum*; doende jaarlijks tot vaste huur *f* 120 — 00. De Goederen onder IV en V vermeld, behooren tot de Nalatenschappen van wijlen den Heer H. SCHOLTE en Mejufvr. Om te aanvaarden de perceelen 1—4 op den 1sten Mei 1848 en perceel 5 dadelijk. De perceelen 1—4 te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 2—5 uren.

Op Vrijdag, den 21sten April

1848, des namiddags te twee uren, zullen, voor de Behuizing door de Wedúwe J. CALON bewoond, op den hoek van de Driemolendrift, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Eenige MEUBELAIRE GOEDEREN, als SECRETAIRE, LADETAFEL, ENZ., HUISHOUDELIJKE GOEDEREN, BEDDEGOED, MANS LIJFSTOEBEHOOREN, eenige nieuwe HENGSELMANDJES en hetgene verder zal worden gepresenteerd. Te bezien Donderdag vóór den Verkoop, des namiddags van 2—5 uren.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Op Zaturdag, den 22sten April

1848, te beginnen des voormiddags precies te 10 uren, zal, voor de Behuizing van wijlen den Logementhouder J. H. COPINGA, buiten de Heerepoort, te *Groningen*, publiek worden verkocht: eene nette INBOEDEL, bestaande, onder anderen, in EIKENHOUTEN KABINET, DITO SECRETAIRE, COMMODE, een BEKLEEDE ZIEKENSTOEL, HALVE KASTKLOK, UITTREK-, SPEEL- en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, BEDDEGOED, PORSELEIN, waaronder twee SERVIEZEN en 24 DITO BORDEN, KOPER-, TIN-, BLIK- en IJZERGOED; voorts 2 KAPCHAISEN en 1 CABRIOLET, alsmede een PAAR compleet stel WAGENGEREIDE met BERLIJNER ZILVER gemonteerd, RIJZADEL met TOEBEHOOREN. Te bezien daags bevorens, des namiddags van 2—5 uren.

Mr. E. VAN EERDE,
Notaris.

Woensdag, den 26sten April

1848, des voormiddags te 10 uren, en vervolgens, zal, voor de Behuizing, door wijlen den Heer H. SCHOLTE bewoond geweest, aan de Westzijde van de Pottebakkersrijge, te *Groningen*, publiek worden verkocht: Een aanzienlijke INBOEDEL, waaronder PIANO-FORTE, MAHONIEHOUTEN SECRETAIRE, EIKENHOUTEN KABINET, COMMODE, STAAND SPELEND UURWERK, HALVE KASTKLOK, UITTREK- en ANDERE TAFELS, KAGCHELS, STOELEN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, waaronder een WEDGWOODS TAFELSERVIES, KOPER-, TIN- en BLIKGOED, VAATWERK, BEDDEGOED, LIJFSTOEBEHOOREN en ZILVERWERK, waaronder LEPELS en VORKEN. Voorts eene partij STEEN, ESTRIKKEN, VLOEREN, KARREN, ENZ. Te bezien des daags vóór den Verkoop, des voormiddags van 10—12 en des namiddags van 2—5 uren.

Op Donderdag, den 20sten April

1848, des namiddags te 2 uren, zullen, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort, bij *Groningen*, op zes maanden Krediet, publiek worden verkocht: Ongeveer 25 KOEIJEN, welke reeds gekalfd hebben of aanstaande zijn te kalven.

Mr. J. J. DE SITTER, *Notaris.*

BOELDAG VAN HOOI.

MORGEN, WOENSDAG, den 19den April, des voormiddags te 11 uren, zal, bij het Huis van WILLEM HEERES, buiten de Ebbingepoort, aan 't Studentenpad, bij Uitmijning worden verkocht: Een Blok KLEIHOOI, pl. m. 25000 ponden, in 4 perceelen.

FIRMA Steen & Hesselink.

Donderdag, den 20sten April

1848, des voormiddags te 10 uren, zullen, voor de Behuizing van den Heer R. T. SCHURINGA, op den Karolieweg, worden verkocht ZILVERWERKERS GEREEDSCHAPPEN, als: Eene TREKBANK, een DRUPBAK, AANBEELDEN, SMEEDHAMERS, GLADHAMERS, STAMPER, PIKKOGELS, SMELTRING, KOPEREN FLESSCHEN, BLAASBALG met TOEBEHOOREN, GOUD- en ZILVERKAST, KLEINE KAST, TOONBANK, HUISMOBILIA, GOUD en ZILVER, en hetgene verder zal worden gepresenteerd. Te bezien Morgen, Woensdag, des namiddags van 2—4 uren.

FIRMA Steen & Hesselink.

Donderdag, den 20sten April,

des voormiddags te 12 uren *precies*, zal, voor den Zolder van den Vleeschhouwer A. HOVING, in den Achter-den-muur, bij uitmijning worden verkocht: pl. m. 20000 ponden KLEIHOOI, bij de 1000 ℔.

FIRMA Steen & Hesselink.

HEDEN NAMIDDAG

te twee uren, VERVOLG van den VERKOOP van

Manufakturen,

bij F. GIEZEN, te *Helpman.*

HEDEN NAMIDDAG VAN 3 TOT 6 UREN

te bezien de GOEDEREN in het Boelhuis in de Gelkingestraat, welke verkocht zullen worden MORGEN NAMIDDAG te twee uren. — Zie de vorige Courant.

Ten verzoeke van Mejufvrouw de Wedw. G. R. VAN BOLHUIS, in de Folkingestraat, zullen, vóór hare Behuizing aldaar, op DONDERDAG, den 20sten April e.k., des namiddags te twee uren, publiek worden verkocht: een EIKENHOUTEN KISTKABINET, DITO BUREAU met BOVENSTUK, TAFELS, STOELEN, KOPER, TIN, GLAS, PORSELEIN, AARDEWERK, VAATWERK, WINKELGEREEDSCHAPPEN, BEDDEGOEDEREN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt. Te bezien Woensdag bevorens, des namiddags van 2 tot 5 uren.

B. VAN BOLHUIS.

⁂ Ten overstaan van den Deurwaarder GLAS, gedenken de Erven van ROELF E. WIERENGA, aan hunne Boerenplaats te *Wirdum*, op DONDERDAG, den 20sten April 1848, te 2 uren, BOELDAG te houden van uitmuntende *LEVENDE HAVE*, als: 20 RUNDEREN, 6 PAARDEN, 20 SCHAPEN, 1 OUD en 9 JONGE ZWIJNEN, ENZ.

HOUTVEILING,

onder WERKELIJKE HOUTKOOPERS, op ZATURDAG, den 22sten April 1848, des voormiddags te 11 uren, ten Huize van de Weduwe F. VAN DER BOOGH, te *Appingedam*, van twee à drie Ladingen nieuw aangevoerde *LAURVIGSCHE* en *BREWIGSCHE* BALKEN, waarbij eene groote partij OVERMAATS- en WORTELBALKEN; verder een groote voorraad *OSTERRISOERSCHE* JUFFERS en eene aanzienlijke partij *OOSTZEESCHE* GREENEN en VUREN BALKEN, van welke laatste een gedeelte voetstoots zal worden verkocht; voorts EIKEN BARKOENDERS, KOLDERS, ENZ.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *Nots.*

Mr. F. I. ABRESCH, Notaris te *Zuidhorn*, is voornemens, ten verzoeke van de Heeren EXECUTEUREN-TESTAMENTAIR in de Nalatenschap van wijlen den Heer Predikant J. KOITER, op WOENSDAG en DONDERDAG, den 26sten en 27sten April 1848, telkens des voormiddags te 10 uren te beginnen, ten Sterfhuize te *Hoogkerk*, op gewone Boelgoeds Conditiën te verkoopen:

Twee PAARDEN, twee KOEIJEN, drie SCHAPEN, een KAPWAGEN en BOERENWAGENS, KOPEREN KAASKETEL, KERN, TIJNEN, MELKENKAMERSGOED, PLOEGEN en meerdere BOERENGEREEDSCHAPPEN; — voorts eenen netten en deftigen INBOEDEL, bestaande in MAHONIEHOUTEN CHIFFONNIÈRE, TAFELS, KABINETTEN, STOELEN, SECRETAIRES, PENDULES, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEINEN en andere SERVIEZEN, ENGELSCHE LAMPEN, LEDEKANTEN, KOPER, TIN- en BLIKGOEDEREN, GLADMANGEL, TAFELLAKENS, SERVETTEN en LINNEN; — wijders GOUD en ZILVER, als GOUDEN HOROLOGIE met DITO KETTING, ZILVEREN TABAKSPOT, DITO KOMFOOR, DITO SOEPLEPEL, ZILVEREN VORKEN en LEPELS, ZILVEREN BRANDEWIJNSKOP en meerdere DITO VOORWERPEN, en wat meer zal worden gepresenteerd. De Goederen zullen daags bevorens den Verkoop, des voormiddags van 9—12 en des namiddags van 2—4 uren te bezien zijn. Op den eersten dag zal de Levende Have worden verkocht.

Mr. F. I. ABRESCH.

TE HUUR:

Een HUIS, tot alle Affaires geschikt, met BOVENWONING, in de Oude Ebbingestraat; te vragen bij U. J. GROENVELD.

TE HUUR, tegen Mei:

Eene ruime BOVENWONING met VRIJEN OPGANG, in de Broerstraat; dezelve kan ook in twee gedeelten gehuurd worden. Te bevragen bij den Timmerman P. VAN BRAAM.

TE HUUR:

Eene kleine BURGERBEHUIZING, op den 1sten Mei 1848 te aanvaarden. Te bevragen bij H. VAN DER KAMP, Oude Ebbingestraat.

ONTVANGEN,

voor het laatst van dit Saizoen: Een puike mooije versche ZALM, à *f* 1,50 de 5 ons; in voorraad: DITO DITO GEROOKTE ZALM, eene uitgelezene sorteering EKKELHAMMEN, in alle zwaarten, waaronder zeer fijne BANKETHAMMETJES, OSSENTONGEN, *Saucises de Bologne*, benevens een schoon assortement puike EDAMMER ROOM KAASJES. Heeft, om te CONFIJTEN, puike kleurige ORANJES, per dozijn 90 cents, en verder de fijnste soorten van MESSINA CHINA'SAPPELEN en CITROENEN. Is voorzien van versche MINERALE WATEREN, zoo uit de bronnen aangevoerd.

I. J. ENSING,
Fruit- en Vischhandelaar, Winkelhouder in alle fijne en differente Artikelen tot zijn Vak, in de Oude Ebbingestraat, nabij de Markt.

HET MAGAZIJN VAN

Behangsels, enz.

van T. VAN HOUTEN, in de Zwanenstraat, te *Groningen*, is thans zeer ruim gesorteerd in alle soorten van bijzonder fijne moderne GEVELOUTEERDE en GESATINEERDE, zoowel, als van meer ordinair GESATINEERDE en GESATINEERDE PAPIEREN van bijzonder goedkoope prijs; voorts *Landschappen, Schoorsteenstukken*, vele soorten van *Gordijnpapier*, *Tafelzeilen, Tafelkleeden, enz.*, alles tot zeer billijke prijzen genoteerd.

Patent BRAADSPIL-POMPWERKTUIGEN

De ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat hij wederom een' aanzienlijken voorraad van bovengenoemde WERKTUIGEN, van de beste bekende Constructie, heeft ontvangen en een assortement derzelve bij de Heeren MEYJES & SMITS, Buitenkant, bij de Kalkmarkt te *Amsterdam*, mede verkrijgbaar gesteld heeft.

Het MAGAZIJN van *Kettingkabels, Ankers, Patent Porter-Ankers, Tuigkettingen* en verdere *Scheepsbehoeften* is ruim voorzien.

Geheele UITRUSTINGEN voor NIEUWE SCHEPEN met genoemde ARTIKELEN worden tot één' prijs geleverd. Aan HANDELAREN wordt een billijk RABAT toegestaan.

ROTTERDAM, April 1848.
KANTOOR: Wijnhaven.

J. H. BOSBOOM,
Agent.

Heden heeft zich geplaatst als LEERVERKOOPER te *Winschoten*
A. W. MULDER.

Sedert 4 jaren leed ik de VERSCHRIKKELIJKSTE PIJNEN, en kwam den 17den September 1847 krachteloos en als een Geraamte te *Martenshoek*. De Heer MEURS zeide mij, dat bij mijne ziekte als eene ONTSTEKING der BEIDE NIEREN beschouwde. Openlijk zij den edelen man dank, thans ben ik GRATIS volkomen hersteld door zijne voorgeschrevene WATERBEHANDELING.

NIEUWOLDA, 12 April 1848.
THOMAS MOESKER.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een DERDE AANDEEL in eene KORENFABRIEK SCHIPVRACHT, varende van *BEDUM* op *GRONINGEN* en *vice versa*, met BINNENSCHIP, WAGEN, PAARD, verder TOEBEHOOREN en pl. min. 100 KORENZAKKEN. Te bevragen bij den Eigenaar W. MOOLLAU en ten Kantore van

Mr. A. J. VAN ROIJEN.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene BAROUCHETTE, zoo goed als nieuw, en een HANDEWAGEN, beide Rijtuigen voor een of twee Paarden. Twee TUIGEN met TOEBEHOOREN, waarvan het eene netjes met KOPER is gemonteerd en weinig gebruikt. Te bevragen bij den UITGEVER der GRONINGER COURANT.

Eene DIENSTMEID van tegen de veertig jaren, van de beste Getuigenissen voorzien, met Mei buiten dienst gerakende, zag zich gaarne aldaar weder geplaatst. Nader onderrigt bij den DRUKKER DEZER.

WORDEN GEVRAAGD,

DADELIJK, of op MEI aanstaande: TWEE MOLENAARSKNECHTEN, één het PELLEN en één het MALEN grondig verstaande. Adres in Persoon of met *franco Brieven* bij E. H. J. ONNES, *Molenaar te Beerta.*

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

APRIL 1848.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
9	745,63	746,90	749,12	7,7	10,2	6,3	0,92	0,85	0,82	O. t. N.	N. W.	N. W.	regen.	betrokken.	betrokken.
10	746,58	745,44	747,54	4,8	12,7	5,4	0,88	0,66	0,80	O. t. N.	Z. Z. W.	Z. W.	betrokken.	»	helder.
11	748,39	751,34	754,84	5,8	9,8	5,7	0,89	0,72	0,88	Z. Z. O.	N.N.W.	W.N.W.	»	bewolkt.	bewolkt.
12	750,80	747,44	748,74	5,4	11,2	9,0	0,86	0,86	0,87	Z. t. O.	W. t. Z.	W. Z. W.	regen.	betrokken.	»
13	751,38	752,22	752,01	10,8	14,5	8,3	0,90	0,71	0,83	Z.W.t.W	W. t. Z.	N. W.	betrokken.	bewolkt.	regen.
14	750,64	755,11	758,01	6,2	9,2	5,7	0,78	0,61	0,76	N.	N.	W.	»	»	bewolkt.
15	761,99	761,80	761,70	7,0	10,0	4,2	0,71	0,59	0,74	N.W.t W.	N.	N.	bewolkt.	»	»

Te Groningen, bij C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de Groninger Courant van den 18den April 1848, no. 31.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

Van de *justitie*. *Onteigening* telkens en *in ieder geval* bij eene *wet* te verklaren, en niet dan tegen *voorafgaande schadeloosstelling*; bij uitzondering op dien regel, kan eene algemeene wet worden gemaakt voor gevallen van *vestingbouw*, *aanleg*, *herstel* of *onderhoud van dijken*: in gevallen van oorlog, brand of watersnood wordt *noch wet noch prealabiliteit* van schadeloosstelling gevorderd.

Aan de regterlijke magt behoort, behalve wat onze Grondwet haar opdraagt, de beslissing over *politische regten*, behoudens bij de wet te bepalen uitzonderingen.

De wet regelt de wijze, waarop de *geschillen*, over bevoegdheid tusschen *regterlijke* en *administratieve magt* ontstaan, worden beslist.

Men heeft inhechtenisneming door het politiek gezag in buitengewone omstandigheden bijgehouden.

Het *geheim* der aan den post *toevertrouwde brieven* wordt grondwettig verzekerd.

De *Hooge Raad* blijft bestaan als opperste geregtshof, waarvoor *en* bij de Grondwet genoemde, *en* nader bij de wet te noemen personen ten criminele zullen te regt staan, waarbij de actiën tegen den Koning, het Koninklijke Huis, of den Staat, als gedaagden, zullen behooren gebragt te worden, en waardoor de regterlijke dispositiën en vonnissen, wegens strijdigheid met de wet, zullen kunnen worden vernietigd en buiten effect gesteld. De *leden* van den Hoogen Raad, de hoven, *zoo er zijn*, der regtbanken, en de *hoofden* van het openb. min. bij die collegiën worden voor hun leven aangesteld. Deze, en die, welke voor bepaalden tijd zijn aangesteld, kunnen door den Koning, op eigen verzoek, alleen worden ontslagen, of, in de bij de wet voorziene gevallen, bij regterlijke uitspraak worden ontslagen of afgezet. — Van *hoven* wordt verder niets bepaald, evenmin als van eenige verdere regterlijke organisatie.

Van de *Godsdienst*. Ieder *belijdt* zijne godsdienstige *meeningen* met volkomene vrijheid. Aan *alle kerkgenootschappen* wordt *gelijke bescherming* verleend. De belijders van de onderscheidene godsdiensten genieten *dezelfde burgerlijke en politieke* voorregten, en hebben *gelijke aanspraak* op het bekleeden van waardigheden, ambten en bedieningen. Alle *openbare uitoefening* van godsdienst wordt toegelaten, mits geene stoornis aan de openbare orde wordt toegebragt.

Alle kerkelijke traktementen en inkomsten, *in 1844 genoten*, blijven verzekerd: traktementen kunnen aan leeraars verleend, of de bestaande vermeerderd worden. De Koning waakt, dat de kerkgenootschappen de gehoorzaamheid aan de wet in acht nemen. De kerkgemeenten hebben de *vrije keuze* harer leeraren, en het *regt van briefwisseling* met hare hoofden, gelijk dat om hunne *voorschriften af te kondigen*, behoudens de verantwoordelijkheid aan de Strafwet.

Van de *financiën*. Belasting-heffing, ten behoeve van 's lands kas, krachtens de *wet* alleen. Geene privilegiën ten dien aanzien geoorloofd. De *openbare schuld* wordt *gewaarborgd*. Bij de wet regeling van *gehalte en gewigt* der muntspeciën, en vaststelling van de *instructie* voor raad en generaalmeesters van de munt, aan wie toezigt en zorg over de muntzaken, en beslissing van desbetreffende kwestiën is opgedragen.

De wet regelt de taak der *Rekenkamer*, welker leden op drietallige voordragt van de Tweede Kamer der Staten Generaal door den Koning worden benoemd, en bij de wet bepaalde bezoldiging genieten.

Van de *defensie*. Het dragen der wapenen ter beveiliging van den Staat, zoo te land als ter zee, blijft een der eerste pligten van alle ingezetenen, zonder dat daarbij de unie van Utrecht, de pacificatie van Gent of 's lands oude gewoonten worden ter hulp geroepen. Vreemde troepen niet in dienst te nemen zonder overleg met de Staten Generaal.

Er is steeds eene *nationale militie*, om te dienen *te lande en ter zee*, op de wijze bij de wet bepaald, zooveel mogelijk uit *vrijwilligers* zamen te stellen; bij gebreke daarvan door *loting* voltallig te maken uit ingezetenen, die hun 20ste jaar zijn ingetreden. In vredestijd 's jaars *zes weken* bijeen te komen ter oefening in den wapenhandel; een door de wet bepaald deel der militie kan de Koning bijeen doen blijven; de diensttijd is van 5 jaren; in tijd van oorlog kan deze jaarlijks *bij wet* worden verlengd. De *lotelingen* mogen niet, dan *met hunne toestemming*, naar de koloniën worden gezonden; (art. 208 bepaalt thans, dat de *militie in geen geval* daar heen mag gezonden worden). De wet bepaalt den verpligten *diensttijd ter zee*.

Art. 210 (nu art. 178) over de kosten van het leger, *inkwartiering*, enz., wordt onveranderd gelaten, behalve dat aan de wet de regeling wordt overgelaten voor uitzonderingen in tijd van oorlog. „In de plaatselijke gemeenten worden schutterijen opgerigt tot behoud van inwendige rust, en zij dienen in tijd van gevaar en oorlog, tot verdediging des lands. „Getal en inrigting van militie en schutterijen bepaalt de wet. Van de bepaling van art. 209 wordt niets gevonden.

Van den *waterstaat*. De bepalingen hieromtrent zijn aanmerkelijk vereenvoudigd. Zij kennen den Koning toe het opperttoezigt over alles, wat tot den waterstaat, de wegen en bruggen, onverschillig op welke wijze zij worden bekostigd. De wet regelt het algemeene en bijzondere bestuur van den waterstaat.

Van *onderwijs en armbestuur*. De wet regelt het openbaar onderwijs, *met eerbiediging van ieders godsdienstige begrippen*; en behoudens het *toezigt* der overheid en het *onderzoek naar de bekwaamheid* der onderwijzers, beide door de wet te regelen, is het *geven van onderwijs vrij*.

Het *armbestuur* is een onderwerp van aanhoudende zorg der Regering en wordt *door de wet geregeld*. Van de *verrigtingen* dienaangaande moet jaarlijks verslag gedaan worden aan de Staten Generaal

Van *veranderingen en bijvoegselen*. Art. 227, 241 en 232 blijven onveranderd. Bij afkondiging der wet, in art. 227 bedoeld, welke tevens moet inhouden tijdsbepaling voor het doen van nieuwe verkiezingen voor de Tweede Kamer in dubbelen getale, worden beide Kamers ontbonden. Beide Kamers overwegen de voorgestelde veranderingen in vereenigde zitting; wanneer ⅔ der leden niet tegenwoordig is, mag geen besluit genomen worden: bij meerderheid van ⅔ der tegenwoordige leden wordt een besluit opgemaakt. De voorgestelde veranderingen moeten geheel of ten deele goed- of afgekeurd worden, zoo als zij zijn voorgesteld. Na aanneming of afkeuring der veranderingen worden de Kamers ontbonden en nieuwe verkiezingen bevolen.

ADDITIONELE ARTIKELEN.

Art. 1. Alle bestaande autoriteiten blijven voortduren, tot dat zij door andere, volgens deze Grondwet, zijn vervangen.

Alle wetten en naar de vorige Grondwet van 1815 en 1840 verbindende reglementen en besluiten, thans in werking, blijven tot aan de invoering der nieuwe grondwettige orde gehandhaafd.

2. De heerlijke regten, betreffende voordragt of aanstelling van personen, worden zonder schadeloosstelling afgeschaft.

De afschaffing der overige heerlijke regten wordt door de wet geregeld.

3. De voorstellen

1) der wet, regelende het kiesregt en de benoemingen van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer;

2) van provinciale en plaatselijke gemeente-wet;

3) tot afschaffing der heerlijke regten;

worden voorgedragen in de eerste zitting der Staten Generaal, volgende op de afkondiging der veranderingen in de Grondwet.

De ontwerpen van wet, betreffende de verantwoordelijkheid der ministers, de nieuwe regterlijke inrigting, het onderwijs en armbestuur worden zoo mogelijk in die zelfde zitting, en in allen geval niet later dan in de daarop volgende, voorgesteld.

4) bevat het voorloopig kiesreglement, hiernevens gevoegd:

VOORLOOPIG KIESREGLEMENT.

(*Art. 4 der additionele bepalingen.*)

Art. 1. Bij afkondiging der veranderingen in de Grondwet houden beide Kamers der Staten Generaal van regtswege op te bestaan.

2. De leden der nieuwe Kamers zullen worden gekozen, ten getale van 68 voor de Tweede, en 34 voor de Eerste Kamer, door kiezersvergaderingen, bestaande uit hen, die, volgens de reglementen voor de stedelijke besturen en op de zamenstelling der Provinciale Staten, de vereischten bezitten, om tot kiezers te worden benoemd.

3. Terstond na de afkondiging boven gemeld houden de plaatselijke besturen zich met herziening der laatst vastgestelde lijsten van verkiesbaren bezig. Zij doen die, herzien, vóór den ...... ter inzage van het publiek leggen.

4. Binnen vijf dagen na de kennisgeving, dat de lijsten ter visie zijn gelegd, dienen de ingezetenen hunne bezwaren, bij geschrift, vrij van zegel, aan het plaatselijk bestuur in.

5. Over deze bezwaren en de juistheid der lijsten in het algemeen wordt door den stedelijken of gemeenteraad ten spoedigste beslist; zoodat de lijsten vóór den ...... kunnen zijn gesloten, en op nieuw ter algemeene kennisneming gelegd.

6. De gemeente-besturen ten platten lande zenden onmiddellijk afschrift der geslotene lijsten aan het bestuur der hoofdplaats van het kiesdistrikt, waarin hunne gemeenten zijn vervat.

7. De kiezersvergaderingen worden, na voorafgaande oproeping der kiezers, gehouden in de steden, en ten platten lande, in de hoofdplaatsen der tegenwoordige kiesdistrikten, op den......

Elk kiezer ontvangt, nevens zijn' brief van oproeping, twee stembriefjes ter invulling.

8. De burgemeester der stad of plaats, of die hem volgens de reglementen bij ontstentenis vervangt, is voorzitter der vergadering; de twee jongste leden van den stedelijken of gemeenteraad zijn stemopnemers; één der laatsten teekent de namen van elken kiezer, die een stembiljet in de bus komt doen, de ander, bij het ledigen der bus, de uitgebragte stemmen op.

9. Na afloop der stemopneming wordt het proces-verbaal, staande de vergadering, opgemaakt, en, na voorlezing, door den voorzitter met de twee stemopnemers geteekend.

Het behelst:

1) de namen der kiezers, die gestemd hebben;

2) de namen der personen, op wie stemmen zijn uitgebragt, en het getal der op ieder uitgebragte stemmen.

De kiesvergadering kan besluiten, dat alleen het tweede gedeelte zal worden voorgelezen.

10. Afschrift van het proces-verbaal wordt aanstonds ter visie gelegd van elk ingezeten, aan de Gedeputeerde-Staten der provincie gezonden, en hetzij in een openbaar nieuwspapier, hetzij afzonderlijk, gedrukt.

11. Er zijn twee stembussen; éene voor de verkiezing van leden der Tweede, de andere voor die van leden der Eerste Kamer.

12. Elk kiezer benoemt twee afgevaardigden ter Tweede, en éénen ter Eerste Kamer.

13. Elke provincie wordt verdeeld in zooveel hoofdkiesdistrikten, als de bevolking het getal van 90,000 malen bevat Te weten:

Noord-Braband in 5, Gelderland in 4, Zuid-Holland in 6, Noord-Holland in 5, Zeeland in 2, Utrecht in 2, Vriesland in 3, Overijssel in 2, Groningen in 2, Drenthe in 1, Limburg in 2; te zamen 34.

14. De namen van hen, op wie binnen elk hoofdkiesdistrikt stemmen zijn uitgebragt, en het getal dier stemmen worden door de Gedeputeerde Staten vergaderd, en, bij afzonderlijk proces-verbaal voor elk hoofdkiesdistrikt, zoo spoedig mogelijk openbaar gemaakt.

15. Hij, die in elk hoofd-kiesdistrikt de meeste stemmen heeft, is tot afgevaardigde benoemd.

Hij, die in elk hoofd-kiesdistrikt voor het lidmaatschap der Tweede Kamer, na den eerstbenoemden, de meeste stemmen heeft, is de tweede benoemde afgevaardigde.

Bij gelijkheid van stemmen is de oudste in jaren benoemd.

16. Hij, die volgens het voorgaande artikel is gekozen, ontvangt van de Gedeputeerde Staten een door den voorzitter geteekend uittreksel van het in art. 14 bedoelde proces-verbaal, waaruit blijkt, hoe de stemmen verdeeld zijn geweest.

Dit uittreksel is de geloofsbrief van den afgevaardigde, waarnevens hij aan de Kamer overlegt:

1) een uittreksel uit de registers van geboorte of, bij gemis, eene akte van bekendheid, waaruit tijd en plaats zijner geboorte blijken;

2) eene verklaring van het hoofd van het bestuur zijner woonplaats, ten blijke, dat hij is ingezeten van het Rijk;

3) eene door hem zelven af te geven verklaring, vermeldende die openbare betrekkingen, die hij bekleedt.

17. De gekozene, niet genegen, om de benoeming aan te nemen, geeft daarvan ten spoedigste kennis aan de Gedeputeerde Staten, welke de plaatselijke besturen van het hoofdkiesdistrikt gelasten, binnen den kortst mogelijken tijd eene nieuwe verkiezing te doen plaats hebben.

18. Mogt iemand in meer dan één hoofdkiesdistrikt, of tegelijk voor de Tweede en Eerste Kamer zijn gekozen, dan verklaart hij, dadelijk na ontvangst van het in art. 16 bedoelde uittreksel, schriftelijk aan de Gedeputeerde Staten, welke dier benoemingen hij aanneemt. Gedeputeerde Staten nemen hierop, voor de andere plaats, gelijken maatregel, als in het geval van het voorgaande artikel.

19. Om tot lid der Tweede Kamer verkiesbaar te zijn, wordt geene andere voorwaarde gevorderd, dan dat men Nederlander, ingezeten van het Rijk, in het volle genot der burgerlijke en burgerschapsregten zij, en den ouderdom van dertig jaren hebbe vervuld.

De schatpligtigheid van den kiezer wordt tot de verkiesbaarheid niet gevorderd.

20. Verkiesbaarheid tot lid der Eerste Kamer onderstelt het bezit derzelfde voorwaarden, behalve dat men den ouderdom van veertig jaren hebbe vervuld, en in de directe belastingen, met uitzondering van het patentregt, ten minste tusschen *f* 800 en *f* 1200 drage, naar de provinciale onderscheiding, in bijgevoegde tabel aangewezen. Namelijk in Zuid- en Noord-Holland, Zeeland, Utrecht en Vriesland *f* 1200; Overijssel *f* 1100; Groningen *f* 1000; Noord-Braband en Drenthe *f* 900; Gelderland en Limburg *f* 800.

21. In elke provincie houden de Gedeputeerde Staten zich, terstond na afkondiging der veranderingen in de Grondwet, bezig met opmaking voor de lijst van hen, die, naar het voorgaande artikel, tot afgevaardigden der Eerste Kamer verkiesbaar zijn. Deze lijst vermeldt bij elken naam het geboortejaar van den verkiesbare, en de plaatsen, waar hij zijne belastingen betaalt.

22. De lijst wordt, bij afschrift, in alle steden en hoofdplaatsen van kies-distrikten der provincie gedurende ... dagen ter visie gelegd.

23. Bezwaren tegen de lijst moeten binnen ... dagen, bij geschrift, vrij van zegel, aan de Gedeputeerde Staten zijn ingediend.

24. De Gedeputeerde Staten de lijst, na onderzoek der bezwaren, zoo als zij zullen vinden te behooren, hebbende verbeterd, sluiten die vóór den ....

Zij brengen de gesloten lijst terstond door middel van het provinciale blad of een openbaar nieuwspapier ter kennis van het publiek.

25. Aan de kiezers wordt herinnerd, dat men, om tot lid van eene der Kamers kiesbaar te wezen, niet behoeft te zijn ingezeten der provincie, waar men wordt gekozen.

26. Na opening der Staten Generaal bekleedt in elke Kamer de oudste van jaren den voorzittersstoel. Hij benoemt drie commissiën, elke van drie leden, tot onderzoek der geloofsbrieven. Na afloop van dat onderzoek, althans zooveel het dadelijk zonder uitstel; ten einde kan worden gebragt maakt de Kamer, uit de toegelatene afgevaardigden zamengesteld, eene lijst op van drie leden, aan den Koning ter benoeming van den voorzitter aan te bieden. De Kamer houdt zich vervolgens, tot dat zij nieuwe bepalingen heeft vastgesteld, aan het laatst vastgestelde reglement van orde der vorige Kamer.

Het Verslag der Commissie, bij besluit van den 17den Maart j.l. benoemd tot voordragt van een volledig ontwerp van Grondwetsherziening, zegt in de hoofdzaak het volgende:

AAN DEN KONING!

Bij den voorbeeldeloozen, plotselijken val van zoo vele, schijnbaar wélgevestigde, oude of nieuwe, instellingen elders, heeft Uwe Majesteit het noodzakelijk geoordeeld, de grondslagen der onze naauwkeurig en onverwijld te doen onderzoeken. Gij hebt verlangd, Sire, dat de Tweede Kamer der Staten Generaal U hare wenschen kenbaar maakte, wenschen, uitgedrukt in het verslag van den 16den Maart jl., hetwelk de uitkomsten der raadpleging in de afdeelingen dier Kamer behelst. Uwe Majesteit heeft vervolgens, bij besluit van den 17den Maart, aan de ondergeteekenden den last opgedragen, met overweging dier wenschen, U een volledig ontwerp van Grondwetsherziening aan te bieden.

Gij hebt, Sire, ons volmagt gegeven tot eene *algemeene* herziening, niet om wat goed in de Grondwet is ter zijde te stellen, maar om haar, des noods, naar een nieuw stelsel te hervormen.

Wij hebben de algemeene beginselen der Grondwet, en elk harer artikelen in het bijzonder onderzocht; wij hebben dit gedaan met het oog op het verslag van den 16den Maart, met raadpleging van al hetgene vooral sedert 1840 over herziening bij de Tweede Kamer en in het publiek daar buiten is gehandeld; met toetsing eindelijk van de tegenwoordige behoefte en van de voorwaarden, zonder welke geen Staat, bij de hedendaagsche spanning en stoute wending aller Staten, de toekomst met eenig vertrouwen ingaat.

Dit onderzoek heeft ons de volkomene overtuiging gegeven, dat de Grondwet geheele herziening behoeft, voornamelijk in twee opzigten en tot tweederlei doel: de betrekking des volks tot de Staatsinrigtingen, en ten andere de regeling der wetgevende en besturende Magten. In het eerste zoeken wij de voorwaarden van een' *nationalen* Staat; het beginsel van leven en wasdom; in het tweede de voorwaarden eener goede *regering*, het beginsel van orde.

Wij zijn overtuigd, Sire, dat, om Nederland en de grondwettige monarchij te kunnen behouden, onze instellingen boven alles eene andere en oneindig grootere medewerking der burgerij, dan tot dus ver, eischen. Eene Staatsregeling kan den politischen zin en wil, hiertoe noodig, niet scheppen, maar zij kan dien onderdrukken, of wekken en bevorderen. De Grondwet sloot volkskracht buiten; zij moet die nu in alle aderen des Staats trachten op te nemen. Dit geschiedt zoowel door uitbreiding der individuele vrijheid als van ontwikkeling en handeling.

Ten aanzien der individuele of bijzondere regten der ingezetenen stellen wij aan Uwe Majesteit voor, de waarborgen, welke de Grondwet reeds bevat, te versterken, en met andere, inzonderheid het regt van vereeniging, de godsdienst en het onderwijs betreffende, tot een, onzen tijd en den Nederlandschen burger waardig, geheel aan te vullen. De Grondwet moet boven vooroordeel en verdeeldheid, al dragen zij populaire kleuren, verheven zijn; zij moet het schild wezen, waarop beide afstuiten. De Grondwet heeft staatsburgerschap, de eerste drijfveer [illegible] eeuw, zooveel zij kon, laten slapen. Om hartstogt te mijden, brak zij de ziel. De burgerij had tot hiertoe het besef niet, dat zij mederegeerde. Zonder dit besef evenwel rust de staat niet op nationale kracht; en zonder hoog ontwikkelde nationale kracht wordt heden ten dage geen Staat bewaard. Dat besef wordt door eene echte, eenvoudige vertegenwoordiging in plaatselijke, provinciale en landsregering aan de ingezetenen geschonken.

Alle vonden en kronkelingen eener vreesachtige staatkunde, die het kiesregt eener stembevoegde burgerij verlammen, doen niet anders, dan dat zij de vertegenwoordiging, het hoofdwerktuig aller hedendaagsche regering, ondermijnen. Het is de vraag niet meer, of regtstreeksche verkiezing de *beste* vorm zij; het is de vraag, of thans een andere vorm *mogelijk* zij.

In het verslag van den 16den Maart wordt als meening der overgroote meerderheid van de leden der Tweede Kamer opgegeven, dat de verkiezingen behooren plaats te hebben in kiescollegiën, door stemgeregtigden te benoemen. Een begrip, dat bij de eerste proefnemingen tot zamenstelling der nieuwe vertegenwoordiging aanbeveling vond in het streven, om, gelijk bij de Fransche constitutie van 1791 en de onze van 1798, aan een overgroot deel der bevolging stemregt te geven, ja stemregt, zonder beperking door een cijfer van schatpligtigheid, tot gemeen regt, aller zooveel mogelijk te doen naderen. Inderdaad echter is het een niet edelmoedig spel met hen, aan wien de wet toch stemregt toekent. Zij schijnt te geven wat zij in het wezen onthoudt. Eene politische meening kunnen, bij keuze door gekozen kiezers, de stemgeregtigden niet uitdrukken of doen gelden.

De gekozen kiezer verbreekt den zamenhang tusschen het volk der stembevoegden en den afgevaardigde. Of er overeenkomst tusschen den geest der vertegenwoordiging en de natie zij, blijft steeds twijfelachtig. De stemgeregtigde, zonder merkbaren invloed op de zamenstelling van het personeel of het karakter der vertegenwoordiging, stelt geen belang in eene handeling, die hij als volbrenging van een' burgerlast, niet als uitoefening van een regt, beschouwt. Hij gevoelt, dat de kieswet óf hem, óf zich zelven bedriegt. Is hij onbekwaam, om den afgevaardigde te kiezen, waarop rust het vermoeden zijner bekwaamheid, om de regte kiezers te vinden?

Eene andere vraag doet zich voor. Wil men de kiezers door stemgeregtigden doen aanwijzen, dan komt geen census voor het kiezerschap te pas. In het oog nu van hen, die elke uitbreiding van het kiezerschap huiverig bewaken, wie biedt meer waarborg aan, de kiezer door stemgeregtigden, of de kiezer door eene bepaalde schatpligtigheid, teeken van vastigheid in de maatschappij, aangewezen?

Hoe dit zij, het instellen van gekozen kiezers is, naar onze overtuiging, het zaad eener snelle vergankelijkheid in de Grondwet leggen; halvering van een regt, dat inderdaad één en ondeelbaar is, is eene scheuring, die of het leven van het staatsburgerschap doodt, of aanzet tot weêrstand en omkeer. De tijd, om den ingezeten, wat hem op de goudschaal schroomvallig wordt toegewogen, met gesloten oogen te doen aannemen, is voorbij. Hoe grooter de offers zijn, die men van hem vergt, des te eerlijker en grooter deel moet men hem aan het staatsbeleid gunnen, des te naauwer dient men hem persoonlijk aan het algemeene belang te verbinden, en hem, in zijne eigene medewerking, een' nieuwen, den besten grond van vertrouwen te geven.

Wij wenschen geene heerschappij der volksmeening van den dag; maar geloof in eene vertegenwoordiging, die, zelfstandig orgaan van hetgene de natie, als één persoon, gevoelt, denkt en wil, de regering met nationale kracht beziele.

Eene Grondwet schept een goed beleid van regering zoo min, als volksgeest; maar zij kan er de voorwaarden van instellen. En ook te dezen aanzien schijnt ons de grondwet ver beneden de tegenwoordige eischen. Zij verwart, terwijl zij de betrekking tusschen wetgeving en bestuur, leden van één geheel, maar wier eenparige werking afhangt, van behoorlijke onderscheiding in vele opzigten miskent. Wij gelooven, dat de Grondwet den wetgever moet rigten, niet belemmeren, noch op zijn gebied treden; wij hebben getracht, zijne regten en pligten tegen die van een in waarheid verantwoordelijk bestuur helderder te doen uitkomen, en, door aanwijzing van talrijke, tot hiertoe verzaakte onderwerpen, zijne taak vollediger te omschrijven.

Nevens eene wetgeving, die hare roeping kent en vervult, behoeft ons land de eenheid en kracht van een monarchaal bestuur in algemeene aangelegenheden, gepaard met die zelfregering der provinciën en gemeenten, welke, zonder de orde van het staatsligchaam te storen, het door vrije ontwikkeling zijner deelen versterkt. De belangstelling van den ingezetenen in de plaats en het gewest zijner woning, op werkelijk deelgenootschap in de huishouding gegrond, geeft aan het gansche staatswezen eene stevigheid en zwaarte, die menige waggeling en menigen storm te boven doet komen.

Uwe Majesteit vergunne, dat wij, na deze algemeene opmerkingen, de ontworpene veranderingen zelve met weinige woorden toelichten. De vroeger vruchtelooze, steeds toegenomen aandrang op hervorming was in zoo verre *niet* vruchteloos, als hij het terrein heeft ontdekt, dat nu een ieder overziet. Hetgene wij voordragen is, wat den hoofdinhoud betreft, niet eene vraag van gisteren, noch onder den indruk van een dreigend oogenblik geopperd, maar eene vraag van jaren herwaarts, in de hoofden onzer meest verstandige en vaderlandlievende medeburgers sedert lang tot rijpheid gebragt en opgelost. Wij mogen te korter zijn, zoo Uwe Majesteit ons toestaat, dat wij het betoog van het voorstel van herziening, in 1844 aan de Tweede Kamer gedaan, waar het ons te stade komt, doorgaans zwijgend als aanvulling beschouwen, en soms uitdrukkelijk inroepen.

Van de magt des Konings. „De persoon des Konings is „onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk." Volgens het algemeen gevoelen van de leden der Kamer wordt door die uitdrukking in de Grondwet van zelve het bestaan van een eigenlijk gezegd ministerie gewaarborgd. Wij meenen, dat dit beginsel aan het hoofd der afdeeling van de magt des Konings verdient te worden geplaatst.

Art. 53 en 54. Vrede wordt bij verdrag gemaakt, en bekrachtiging van verdragen is onderworpen aan grondwettige voorwaarden, met welke oorlogsverklaring niets heeft te doen. De grondwet kent, ten aanzien van vredesverdragen, zoodanige voorwaarden niet. Van daar dat zij zamenvoegt hetgene wij meenen te moeten scheiden; dewijl, naar ons eerbiedig advijs, noch vredes- noch ander traktaat, zoo veel het grondgebied afstaat of eenige andere verandering van wettelijke reg-

en inhoudt, door den Koning zonder goedkeuring der Staten Generaal moet worden bekrachtigd.

Onder *wettelijke regten* verstaan wij niet alleen voorschriften van eenige bestaande wet, maar het regt der Wetgevende Magt in zijnen ganschen omvang, zoodat, bij traktaat, niet in hare bevoegdheid kan worden gegrepen, noch, zonder haar, eenig punt gevestigd, dat binnen den kring van haar grondwettig gezag ligt. Hetgene staatsregtens onderwerp is der Wetgevende Magt moet niet, zoo min *in* als *buiten* een verdrag, zonder toestemming der Staten Generaal kunnen worden vastgesteld. Er is strijd van wetgevende bevoegdheid, zoodra de Koning bij tractaat eene verbintenis kan opleggen, die anders niet dan bij eene wet zou kunnen worden opgelegd, het traktaat kon dan de wet en de wet het traktaat veranderen, een strijd, in de Grondwet niet te dulden.

55. Wij hebben ernstig overwogen, Sire, of niet gelijke waarborgen, als bij de wetgeving van andere landen, bij voorbeeld bij de Fransche wetten van den 17den en den 24sten April 1832, *sur l'avancement dans l'armée et l'armée navale*, en van den 23sten Mei 1834. *sur l'état des officiers*, aan de Nederlandsche krijgsmagt behooren te worden geschonken. Dat zij, die hun leven aan de gewapende verdediging van het Vaderland toewijden, op bescherming tegen willekeur de hoogste aanspraak hebben, kan niet twijfelachtig zijn. De pligtvervulling, gelijk de offers, die van hen worden gevorderd, zijn zoo uitsluitend, dat het hun, miskend of ter zijde gesteld, doorgaans niet, als aan andere ambtenaren, mogelijk is zich zelve te helpen of in nieuwe werkzame betrekkingen met de burgermaatschappij vergoeding te vinden. Het kan slechts de vraag zijn, of de regels, waardoor de wet hunne regten zou verzekeren, zoo kunnen worden gesteld, dat zij niet tevens eene goede inrigting der dienst en de vrijheid om, inzonderheid na afloop van een' oorlog, de uitgaven naar eisch te verminderen, beletten. Deze vraag nu schijnt ons door de aangehaalde en andere buitenlandsche wetten opgelost.

Wij verzoeken op dit gedeelte van ons voorstel de bijzondere aandacht van Uwe Majesteit. Haar krijgskundig oordeel zal beslissen, of aan onze dappere verdedigers de voldoening kunne geworden, die hen aan Wet, Koning en Vaderland inniger, dan ooit, moet verbinden.

Er staat: *militaire* officieren, waaronder, meenen wij, die der militie, met uitsluiting van de officieren der schutterij, moeten worden verstaan. Ten aanzien der laatsten zou de Grondwet ten onregte den gewonen wetgever binden, zoo deze het heilzaam en tijdig keurde, hen ten deele door de manschappen zelve te doen benoemen, of dezen althans tot de keuze te laten medewerken.

56. Na al hetgene over de betrekking van de wetgevende magt des Rijks tot de Koloniën is gehandeld, zal ons voorstel naauwelijks toelichting behoeven. Naar ons inzien moet het bestuur in de Koloniën vrijer en onbeperkter zijn, dan het bestuur hier te lande. Wij zijn zelfs genegen te denken, dat aan de magt der Gouverneurs-Generaal, door het Ministerie van Koloniën, meer ruimte moet worden gelaten, dan sedert eene reeks van jaren welligt het geval was. Maar er dient regel, orde en regt ook in de Koloniën te heerschen: volgens getuigenis der zaakkundigste mannen, bestaat aldaar thans, bij gebreke van vaste grondslagen, menigerlei verwarring en duisternis; Koloniën en Moederland dienen onderling in naauwer gemeenschap van kennis en belang te komen; het beginsel van verantwoordelijkheid des bewinds dient ook in de Koloniën te gelden. Verantwoordelijkheid echter is slechts denkbaar, waar voorschriften zijn, met welke de handelingen van het uitvoerend gezag kunnen worden vergeleken, en die het niet zelf kan veranderen. De groote meerderheid van de leden der Tweede Kamer, in wier naam het verslag van den 16den Maart is uitgebragt, heeft, het spoor volgende der onlangs gedane voordragt tot wijziging van art. 59, verlangd, dat de reglementen op het beleid der Regering voor de Overzeesche bezittingen bij de wet wierden vastgesteld. Deze reglementen zullen de voorname omtrekken van het policie- of burgerlijk gezag omschrijven. Doch er is, onzes oordeels, evenveel reden, om de regterlijke inrigting, het burgerlijk en strafregt, zoo ver deze onderwerpen vatbaar zijn in wetboeken voor de Koloniën te worden gebragt, op de wet te laten rusten.

Verdere deelneming des wetgevers aan de Regering der Koloniën wordt door het voorgestelde artikel afhankelijk gemaakt van de behoefte. Om die behoefte te doen blijken, gelijk om het oog der Staten Generaal over de Koloniën steeds open te houden, en deze bezittingen alzoo tot een voorwerp van altijd levendige nationale belangstelling te verheffen, worden de mededeelingen geboden, bij de twee laatste deelen van het artikel omschreven.

62. De zekerheid van regt vordert evenzeer, als het natuurlijk begrip van gratie, de bepaling, die wij voorstellen in het eerste lid van het artikel bij te voegen.

Tot de zeer buitengewone magtoefening, die in abolitie en amnestie ligt, mag slechts de wetgever bevoegd zijn.

Een advijs van den regter moet, onzes inziens, gratieverleening steeds voorafgaan. Ten einde echter de Hooge Raad niet overladen blijve met de talrijke verzoeken, door het gebruik, tot hiertoe van het regt van gratie gemaakt; bovenmate vermenigvuldigd, stellen wij voor, in zake van veroordeelingen tot drie jaren gevangenis en daar beneden, het advijs in te winnen van den regter, die het vonnis streek, en die in zulke zaken vooral verdient te worden gehoord.

Het artikel omvat alle, en dus ook de militaire-strafvonnissen, zoodat het onnoodig is, van deze afzonderlijk te gewagen.

72. *Van de zamenstelling der Staten Generaal.* De schatpligtigheid der kiezers kan de Grondwet niet geheel onbepaald laten, of de uitoefening van het hoogste politische regt der Nederlanders zal van eene telken jare veranderlijke wet volstrekt afhangen. Wij stellen eene hoogste en laagste som voor, waartusschen de Wetgever, zonder juist genoodzaakt te zijn tot de laagste af te dalen of tot de hoogste op te klimmen, zich zal moeten houden, cijfers, in 1844 na onderzoek door het Gouvernement gekozen, als census der bevoegdheid, om leden der Provinciale Staten te benoemen.

De census streeft steeds naar verlaging; de standaard, vooral bij eene Grondwet gesteld, moet dus matig en voor langen tijd goed zijn; of bij wordt een wapen tegen den Wetgever.

Het gevorderde cijfer van schatpligtigheid geldt, bij gebreke van ander bewijs, als teeken eener vermoedelijke bekwaamheid. Hetzelfde vermoeden schijnt, met meer regt zelfs, aan den rang in wetenschap en maatschappij, dien de graad van doctor geeft, te mogen worden geëcht. Wij zouden zelfs andere klassen van bekwaamheden daarbij hebben gevoegd. indien deze door een even vast merk als de gepromoveerden konden worden onderscheiden.

73. Het getal der afgevaardigden naar de bevolking te regelen, schijnt ons de eenige juiste maatstaf. Stelt men één voor 45,000, dan zal, bij de tegenwoordige bevolking, het getal tot 68 kunnen rijzen. En dit komt ons groot genoeg voor, om genoegzame verscheidenheid van kennis en oordeel in de Kamer bijeen te kunnen brengen. Bij grooter aantal zal, vreezen wij, eene goede, naauwkeurige behandeling der zaken lijden, daar ieders aandeel of gewigt, behalve dat van enkele uitstekende leden, te klein wordt, om, gelijk de negen voorstellers in 1844 zeiden, zijnen ijver en zijne belangstelling te spannen.

Eindelijk gebiedt, daar de kosten met het getal toenemen, eene hoogst noodige spaarzaamheid, dat men de vergadering niet talrijker make, dan noodig is.

85. *Beschikkingen, aan beide Kamers gemeen.* De pligt van de hoofden der departementen van algemeen bestuur, om aan de Kamers de verlangde inlichtingen te geven, is aan hunne betrekking tot de Vertegenwoordiging zóó naauw verbonden, dat het voorschrift zich zelf regtvaardigt.

86. Ten aanzien der vereenigbaarheid of onvereenigbaarheid sommiger betrekkingen met het lidmaatschap der Vertegenwoordiging, kan eene Grondwet *of* het oordeel der kiezers meester laten, *of* zoodanige regels stellen, welke de verstandige kiezer steeds zal in acht nemen. Het laatste stelsel schijnt ons de voorkeur te verdienen.

Voor onvereenigbaarheid van een aan den Lande rekenpligtig ambt met zitting in de Staten Generaal zien wij geen' genoegzamen grond. Men is niet rekenpligtig aan de vertegenwoordiging.

Aan krijgsofficieren, nu, volgens art. 83 der Grondwet, beneden den rang van hoofdofficier, volstrekt uitgesloten van de Tweede Kamer, wenschen wij de deur der vertegenwoordiging wijder te openen.

Geestelijken hebben eene andere taak, dan deel te nemen aan politische verrigtingen, waarin kerkgeloof en kerkverschil niet mag worden gemengd. Onder geestelijken verstaan wij, met de voorstellers van 1844, hen, wier beroep, na voorbereiding door theologische studiën, een kerkelijk leerambt is, of die tot geestelijken zijn gewijd.

Indien bij de verkiezingen ambtenaren voorzitten, zij zijn, overeenkomstig met het kiesregt aller landen, binnen het distrikt, waar zij voorzitten, niet verkiesbaar, opdat hunne onpartijdigheid buiten verdenking blijve, en zij van hunne betrekking geen misbruik maken in persoonlijk belang.

Wij laten art. 98 der Grondwet weg. De Staten Generaal moeten, dunkt ons, niet het voorbeeld geven van een' ijdelen titelopschik, die met de tegenwoordige begrippen in rigting weinig strookt.

Wij vertrouwen, dat de eenvoudige regels over behandeling, des noods, bij geslotene deuren in de Kamers (art. 91), en over het gevolg van staking der stemmen (art. 96), de goedkeuring van Uwe Majesteit zullen wegdragen.

Van de Wetgevende Magt. Wij hebben niet gemeend, dat de veranderde zamenstelling der Eerste Kamer tot verandering harer regten met betrekking tot de Tweede Kamer moest leiden.

Van de Staten der Provinciën en de plaatselijke Gemeentebesturen. Het provincie- en plaatselijk gemeentewezen was tot dus ver, ten deele met, ten deele zonder schuld der Grondwet, een mengsel van verouderde Nederlandsche en Napoleontisch-Fransche elementen, zonder publiek leven. Het is ongeloofelijk, en Uwe Majesteit vermoedt niet, hoe vreemd de ingezetenen tot dus ver aan kennis en behandeling zelfs van de dagelijksche aangelegenheden der plaats hunner woning zijn gebleven. Intusschen moet staatsburgerschap bij een werkzaam plaatselijk burgerschap beginnen. De eenvoudige voorschriften, die wij, in art. 117—137, aan Uwe Majesteit onderwerpen, gebouwd op het voorstel en de gronden, in 1844 ter Tweede Kamer verklaard, hebben voornamelijk ten doel:

Vooreerst: aan het hoofd der provincie en plaatselijke gemeente eene *wezenlijke* vertegenwoordiging der burgerij te brengen;

Ten andere: de kiemen te leggen eener zoodanige inrigting der provinciale en plaatselijke regeringen, dat zij, de inwendige huishouding, onder behoorlijk toezigt, zelfstandig regelende en besturende, tevens, in algemeene belangen, geschikte werktuigen van het Rijksbestuur zijn;

Ten derde: den Rijkswetgever te verpligten, dat hij volgens deze beginselen de provinciale en plaatselijke gemeenteligchamen formere, en alzoo voor de hoofdleden van den Staat, in harmonie met het geheel, een stelsel en eene zekerheid van regt scheppe, die tot hiertoe ontbrak.

Regtstreeksche verkiezing en openbare handeling der provinciale en plaatselijke vertegenwoordiging zijn de twee levensbeginselen dezer regering. Openbaarheid van de vergadering der Provinciale Staten moet, onzes inziens, door de Grondwet zelve worden bevolen. Bij de plaatselijke vertegenwoordiging kan in vele kleine gemeenten openbare mededeeling van het verhandelde, voor den aanvang althans, voldoende, en zelfs deze in onderscheiden plaatsen te moeijelijk en kostbaar schijnen. Wij gelooven derhalve, dat de regels voor de openbaarheid der plaatselijke besturen moeten voorbehouden blijven aan de wet.

Van de justitie. In het hoofdstuk van de justitie scheen het slechts noodig, sommige punten aan te vullen of juister te bepalen, en voor het overige de wet vrijer te maken, dan zij het volgens de Grondwet van 1815 is.

Onder die punten behoort: het roepen van den wetgever tot regeling der regtspraak over het krijgsvolk (art. 139); toekenning der beslissing over betwiste politische regten aan de regterlijke magt, behoudens de uitzonderingen, door de wet te bepalen (art. 141); de stelling, dat strijd over bevoegdheid tusschen de besturende en regterlijke magt slechts op de wijze, door de wet te regelen, kan worden beslist (art. 142); de onteigening ten algemeenen nutte (art. 140); de bescherming van het geheim der brieven (art. 147).

Ten aanzien van art. 166 der Grondwet durfden wij de wijziging, onlangs van Gouvernementswege voorgedragen, niet overnemen. Wanneer de Grondwet zoo algemeen zegt, „ behalve in de gevallen, bij de wet bepaald, mag niemand in hechtenis worden genomen", vestigt zij den bedoelden waarborg der persoonlijke vrijheid eigenlijk niet, maar stelt dien in het believen van den wetgever. Zoo ver moet deze evenwel, onzes inziens, niet kunnen gaan, of hij tast in het gebied der Grondwet.

Daarentegen behoort, meenen wij, de wet vrij te zijn in de zamenstelling der regterlijke magt; eene vrijheid, die wij slechts door twee grondwettige instellingen wenschen te beperken:

Vooreerst, door die van den Hoogen Raad, met behoud der voorname omtrekken van zijn regtsgebied uit de Grondwet van 1815; inzonderheid scheen het voorschrift in de Grondwet niet te mogen worden gemist, dat de bij ons art. 151 aangewezene personen, ter vervolging het zij van Konings wege, het zij van wege de Tweede Kamer der Staten Generaal, voor den Hoogen Raad te regt staan; doch uit hoofde van ambtsmisdrijven alleen. De bevoorregting over gemeene misdrijven uit te strekken is niet alleen geenszins in het belang der genoemde personen zelve, maar inzonderheid met een beginsel van de hoogste waarde, gelijkheid voor de wet, te zeer in tegenspraak, om aannemelijk te blijven.

Ten andere, door de zekerheid tegen willekeurig ontslag in art. 155. Wij hebben de aanstelling voor het leven, als grondwettig gebod, uitgebreid tot de leden der regtbanken van eersten aanleg en de hoofden van het publiek ministerie bij die collegiën.

De bepaling in het tweede lid komt tevens te gemoet in de gevallen, waarin het onlangs voorgedragen wetsontwerp no. XX poogt te voorzien; wanneer de voor het leven aangestelde van wege ongeschiktheid, uit ouderdom, ziels- of ligchaamsgebreken gesproten, behoort te worden ontslagen.

Van de godsdienst. De hoede der grondwettige vrijheid van godsdienstoefening bijzonder, gelijk het 1ste lid van art. 194 doet, op den Koning te laten aankomen, terwijl die bescherming evenzeer, ja in grooter omvang, een der hoogste pligten is van den Wetgever en van andere magten in den Staat, in een eenzijdig en aan misverstand zeer onderhevig voorschrift.

Daarentegen beschouwen wij de drieledige stelling, in ons art. 162 vervat, als een gevolg der gelijke bescherming aller kerkgenootschappen, door art. 157 verzekerd.

Geniet een aantal kerkgemeenten onderstand uit de schatkist, dit is, naar ons gevoelen, geene reden om hare vrijheid van keus der leeraren eenigzins te belemmeren.

Zonder het regt van gemeenschap met zijne hoofden, is een kerkgenootschap niet in het volle genot zijner erkende inrigting.

De ongehinderde afkondiging eindelijk van kerkelijke voorschriften der kerkoverheid aan de geloovigen, behoudens de verantwoordelijkheid voor storenden invloed op de publieke orde, schijnt eveneens noodzakelijk deel eener Staatsregeling, welke de kerkgemeenten als particuliere vereenigingen, vrij om God elk op hare wijze en naar hare regels te dienen, eerbiedigende, ze enkel als burgerlijke genootschappen aan het gemeene regt wil onderworpen zien.

Van het onderwijs en het armbestuur. Dat het publiek onderwijs en het armwezen regeling door de wet behoeven, zal naauwelijks door iemand meer worden tegengesproken.

Dat die van het publiek onderwijs elks godsdienstige begrippen moet eerbiedigen, is onder de heerschappij der artikelen over de godsdienst, niet volstrekt noodig te zeggen maar kan als eene, tot hiertoe niet altijd betrachte, waarschuwing ook niet schaden.

Publiek onderwijs is dat, hetwelk van overheidswege wordt gegeven. Dit mag echter het *algemeen* regt om anderen te onderrigten niet hinderen, onder voorwaarde slechts, dat hij, die van onderwijs zijn beroep wil maken, aan die proeven van bekwaamheid en aan zoodanig toezigt onderworpen zij, welke aan het publiek eenige zekerheid schenken, dat de hoogste belangen van het opkomend geslacht niet aan onwaardige handen worden vertrouwd.

Eenige additionele bepalingen zijn bestemd om het zij bij den overgang van de oude tot de nieuwe orde van zaken verwarring te keeren, het zij de spoedige verwezenlijking van den wil der nieuwe Grondwet op eenige zeer dringende punten te verzekeren, het zij eene vergadering van Staten Generaal, eer nog de kieswet, door de Grondwet beoogd, aanwezig is, mogelijk te maken. Hiertoe dient het ontwerp van voorloopige kieswet; waarbij men zich natuurlijk met bestaande elementen moet trachten te helpen. Intusschen zal het Uwer Majesteit niet ontgaan, dat het plan, zoo veel thans mogelijk, in de strekking der nieuwe Grondwet, in den geest eener wezenlijke volksvertegenwoordiging is aangelegd.

Moge hetgene wij, ter uitvoering van onzen last, Uwe Majesteit aanbieden, aan Uw edel oogmerk beantwoorden. Wat men, gedurende de laatste weken, elders zag instorten, viel meest niet door geweld, maar uit zwakheid, alleen dewijl het door de Natiën niet werd ondersteund. Het trouwe Volk, waartoe wij behooren, verlangt, bij verzekering zijner regten door wet en orde, steeds in Uw persoon en huis een nationaal middelpunt te vinden. Gij komt, Sire, in dat verlangen te gemoet; Gij wilt de stichter eener nieuwe Staatsregeling zijn. Moge het Uwer Majesteit gelukken, instellingen te vestigen, die, omdat zij wortel en wasdom hebben, zelfs bewogen tijden niet duchten.

Wij sluiten met een eerbiedig verzoek. De publieke zaak wil publiek worden behandeld. Gij gaaft, Sire, ons, in het aangezigt der Natie, een' last, die hare hoogste regten en belangen betreft. Wij gevoelen de behoefte, haar over ons werk te laten oordeelen. Uwe Majesteit gelieve te vergunnen, dat het aanstonds worde gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

De gisteren avond door ons ontvangene Noord-Duitsche berigten loopen *tot en met den 14den dezer.* Wij deelen daaruit mede de volgende

Bijzondere berigten.

HAMBURG, 14 April.

Onze berigten uit *Rendsburg* van gisteren, den 13den, houden onder anderen in, dat op dien dag weder een vrijcorps uit Keulen en een uit Wandsbeck aldaar zijn binnengekomen, benevens nog eenige *Beijersche* officieren, die het bevel over sommige troepenafdeelingen zullen op zich nemen. — Voor Eckernförde hebben, in den nacht van den 12den, twee afdeelingen van het Hamburger vrijcorps elkander bij vergissing aangevallen, ten gevolge waarvan 1 soldaat gedood en 5 gekwetst werden. — De Koning van Denemarken bevond zich nog op het eiland Alsen. — De Pruissische troepen stonden reeds op Sleeswijkschen bodem en de bevelhebber (*von Bonin*) wachtte nog slechts op eenig meerder geschut, om den vijand aan te tasten. Men was van oordeel, dat dan ook een beslissende slag weldra zou moeten geleverd worden en wel in de nabijheid van Rendsburg.

Uit *Kiel* berigt men ons, d. d. van gisteren, dat de Sleeswijk-Holsteinsche en Pruissische troepen eene zeer vaste stelling aan het Sleeswijk-Holsteinsche kanaal hebben ingenomen. Er liepen aldaar dien dag vele geruchten nopens onderscheidene nieuwe schermutselingen, die er tusschen de beide vijandelijke legermagten op verscheidene punten zouden hebben plaats gevonden.

Eindelijk zijn de Hannoversche troepen de Elbe gepasseerd. Dit heeft plaats gehad den 13den 's avonds, en wel met 2 batterijen zwaar geschut, die van Harburg in Altona zijn aangekomen. Zaturdag l.l. zouden nog 2 batterijen rijdende artillerie in Altona aankomen. *Heden* hebben die troepen echter nog geene order ontvangen, om verder te trekken: — men begrijpt die aarzeling niet, en de troepen zelve branden van begeerte, om in den strijd te gaan.

Gisteren zijn hier 1400 man Oldenburgsche troepen doorgetrokken, die bij Eutin zullen post vatten. — Later echter moet het bevel ontvangen zijn, om ze per spoortrein naar Rendsburg over te voeren.

De spoortrein, zoo even hier aangekomen brengt geen nader nieuws, noch uit Kiel, noch uit Rendsburg.

BREMEN, 15 April.

Uit onze berigten van *Rendsburg*, van den 13den, nemen wij over: dat de Deensche Koning reeds in de stad Sleeswijk zoude aangekomen zijn. [Zie een anders luidend berigt hierover, boven onder Hamburg.] Den 12den 's avonds werd Flensburg feestelijk verlicht; overal woei de Deensche vlag. Men verhaalde, dat de weduwe van Koning *Christiaan VIII* door de Denen gevangen genomen en naar het kasteel bij Koppenhage overgebragt was, omdat zij een' brief aan den hertog van Augustenburg gezonden had, die door de Denen was onderschept.

De oorlogskorvet *Flora*, van 22 stukken, is den 11den naar Pruissen onder zeil gegaan met verzegelde depêches. Men zegt, dat dit vaartuig voor Swinemünde zal post vatten. Het fregatschip *Thetis*, van 48 kanonnen, wordt op dezelfde plaats verwacht.

— In Trzemeszno (in Posen) is het inderdaad reeds tot een treffen gekomen. [De onzekere toestand in die provincie kon dan ook niet langer zoo voortduren en moest wel op eenige wijze eindigen.] Den 10den 's avonds kwam het berigt uit Posen, dat de overste *Lestock* de stad met al hare barrikades had ingenomen en de huizen, die in vestingen waren herschapen, had doen ontruimen, waarbij 13 Polen zouden zijn gesneuveld; inmiddels kwam er eene contraorder van den generaal *Colomb*, om met de aanwending van geweld op te houden, omdat er deputatiën uit alle streken van Posen waren aangekomen, met de verzekering, dat zij zouden zorgen dat de Polen de wapens nederlegden en dat alles langs den minnelijken weg zouden worden vereffend.

— Ook in Jeverland is men zeer opgewonden en zendt men adressen aan den groothertog (van Oldenburg), ten einde de terugname te erlangen van het niet genoeg vrijzinnige en pas ingediende ontwerp van constitutie, en opdat de groothertog zijne ministers moge ontslaan.

BERLIJN, 13 April.

In Posen heeft de ontwapening en verstrooijing van de boerentroepen plaats gevonden, maar niet zonder bloedvergieten. Eene Pruissische kolonne is door de met zeisen gewapende boeren en Uhlanen digt bij Pleschen aangevallen; maar spoedig werden de aanvallers volkomen verslagen. Ten gevolge daarvan gaf zich het Poolsche leger bij Pleschen over. Ook hier moet gebleken zijn, dat de boeren door de bedreigingen van den adel tot het voeren van den krijg zijn aangezet.

— Men is hier zeer ontevreden met de halve maatregelen, die de Duitsche bondsvorsten in zake van Sleeswijk-Holstein tot dusverre genomen hebben. [Inderdaad konde de hulp der bondsvorsten met vrij wat meer spoed en kracht plaats hebben, dan nu geschiedt. Die vorsten schijnen lang geaarzeld te hebben, voor zij tot deelneming besloten; — en deze omstandigheid dient niet over het hoofd gezien te worden.]

— De fabrikant *Milde*, uit Breslau, die lang in Engeland heeft vertoefd en de belangen der arbeidende klassen volkomen kent, heeft het *ministerie van den arbeid* nog niet aangenomen.

— Volgens de *officiële* opgaaf, die nu verschenen is, zijn er in den nacht van den 18den op den 19den gevallen, of sedert aan hunne wonden overleden: 3 officieren en 17 soldaten, terwijl 14 officieren, 14 onderofficieren, 225 soldaten en 1 chirurgijn gewond zijn.

HANNOVER, 14 April.

In gevolge de Göttinger petitie aan den Koning, waarin op de dadelijke terugroeping der [voor eenige jaren, om staatkundige redenen, afgezette] 7 Göttinger professoren werd aangedrongen, heeft de nieuwe curator dr. *Braun* reeds de professoren *Albrecht* en *Wilh. Weber* in Leipzig, naar Göttingen teruggeroepen. — Ook de nieuwe akademie-wetten zijn reeds in Göttingen aangekomen en bekend gemaakt.

VRIESCHELOO, 14 April.

Heden is alhier, ter vervulling der vacature, welke weldra ontstaan zal, door het vertrek van ds. L. METTEVIER LOFVERS, naar Bedum, het volgende achttal van kandidaten tot de heilige dienst door collatoren en stemgeregtigden opgemaakt:

N. LOFVERS, kandidaat bij het provinciaal kerkbestuur van Vriesland; C. J. TICHELAAR, kandidaat bij dat van Drenthe; A. MAAGH KNIPHUIZEN, kand. bij dat van Groningen; B. F. BRUGSMA, kand. bij dat van Drenthe; J. ALINGH PRINS, kand. bij dat van Groningen; R. MIDDENDORP, kand. bij dat van Drenthe; J. LUINING SPECKMAN en J. J. DAMSTÉ, kandidaten bij het prov. kerkbestuur van Vriesland.

'sGRAVENHAGE, 12 April.

Door Zijne Majesteit zijn, bij besluit van den 6den April, no. 8, goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten hierna genoemd, als: van de Nederduitsche Hervormde gemeente te Rotterdam, onder de classis van dien naam, op *H. J. R. G. Theesing*, predikant te Zevenhuizen; van de Hervormde gemeente te Nichtevecht, onder de classis van Amersfoort, op *J. J. Gobius du Sart*, predikant te St. Johannisga c. a.; van de Evangelisch-Luthersche gemeente te Kampen, op *J. H. Brandes*, kandidaat tot de heilige dienst.

'S GRAVENHAGE, 14 April.

Gisteren avond heeft de plegtige bevestiging plaats gehad van 580 nieuwe ledematen, waaronder zich bevonden ongeveer 200 militairen van verschillende wapens, alhier in garnizoen liggende. Aan vijf personen werd de Heilige Doop toegediend, waarvan drie tot de bataljons jagers behoorden. Deze godsdienstplegtigheid werd bijgewoond door H. K. H. mevrouw de prinses *Albert* van Pruissen. De dienst werd vervuld door den wel eerw. heer *Timmers Verhoeven*.

Te Groningen, bij C.M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, Boekdrukker.